

DEBRECENI EGYETEM

Neveléstudományi Doktori Program

2025. őszi félévének tájékoztatója

DEBRECENI EGYETEM
NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORI PROGRAM
TÁJÉKOZTATÓ

2025. őszi szemeszter

Tanulmányokat folytatnak

Név	Kezdés	Témavezető	Megjegyzés
Aziza Samatova	22/23	Dr. Chrappán Magdolna – Dr. Kovács Karolina	Stip. Hung.
Fatemeh Faroughi	22/23	Dr. Dabney-Fekete Ilona	Stip. Hung.
Hesti Miranda	22/23	Dr. Markos Valéria	Stip. Hung.
Mándoki Réka	22/23	Dr. Hegedűs Roland	Öszt.
Nor Amalina Binti Rusli	22/23	Dr. Bacskai Katinka – Dr. Szabó Fruzsina	Stip. Hung.
Pótfi Melinda	22/23	Prof. Dr. Váradi Judit	
Rusznák Anett	22/23	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	Öszt.
Sávai-Átyin Regina Andrea	22/23	Dr. Bacskai Katinka	Öszt.
Szabóné Tóth Judit Ilona	22/23	Dr. Juhász Erika	
Berivan Mohammed Ahmed Abdullah	23/24	Dr. Dabney-Fekete Ilona – Dr. Ceglédi Tímea	Stip. Hung.
David Sulistiawan Aditya	23/24	Dr. Herczegh Judit	Stip. Hung.
Kissné Juhos Ágnes	23/24	Dr. Hegedűs Roland	
Markovics Katalin	23/24	Prof. Dr. Bocsi Veronika	Öszt.
Meyly Kheng	23/24	Dr. Szabó Fruzsina	Stip. Hung.
Miklódi-Simon Zsófia	23/24	Dr. habil. Kovács-Nagy Klára	Öszt.
Pető Áron András	23/24	Prof. Dr. Váradi Judit	
Pető Lilla	23/24	Dr. Juhász Erika	
Pozsár Andrea	23/24	Prof. Dr. Duffek Mihály	
Riad Soltani	23/24	Prof. Dr. Engler Ágnes – Dr. Dabney-Fekete Ilona	Stip. Hung.
Sütő Éva	23/24	Revákné dr. Markóczi Ibolya	Öszt.
Volodymyr Artamonov	23/24	Dr. habil. Kovács-Nagy Klára	Stip. Hung.
Adorjáni Orsolya	24/25	Dr. Joó Anikó	Öszt.
Asmar Ibadova	24/25	Dr. Erdei Gábor	Stip. Hung.
Foroozan Hajian	24/25	Vargáné dr. Nagy Anikó – Prof. Dr. Bocsi Veronika	
Gyányi István	24/25	Dr. Juhász Erika	
Megyesi Erzsébet	24/25	Dr. Márkus Edina	Hal.
Nonsikelelo Amanda Sackey	24/25	Dr. Benke Magdolna	Hal.
Papp Hunor	24/25	Dr. Ceglédi Tímea	Öszt.
Ambreen Barwani	25/26	Dr. Benke Magdolna	
Ameen Sherwan Taha	25/26	Dr. Erdei Gábor	Stip. Hung.
Antal Levente-Mihály	25/26	Dr. habil. Kovács-Nagy Klára	
Belouettar Ayoub	25/26	Dr. habil. Buda András	Stip. Hung.
Berecz Réka	25/26	Prof. Dr. Engler Ágnes	Öszt.
Gazda Dorottya	25/26	Prof. Dr. Engler Ágnes	Öszt.
Kovács Márk	25/26	Dr. habil. Buda András	
Matlári Andrea	25/26	Dr. habil. Ollé János	
Nagy Laura	25/26	Dr. Moravec Marianna	
Nagy Mónika	25/26	Dr. Barabási Tünde	
Selmeczi Anna Lilla	25/26	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	
Szabó Gabriella	25/26	Dr. Kocsis Zsófia	
Szalai Erzsébet	25/26	Dr. Bacskai Katinka	Öszt.
Szebeni Beáta	25/26	Dr. Bordás Andrea	Hat. öszt.
Tempfli Csilla	25/26	Prof. Dr. Bocsi Veronika	Hat. öszt.
Torhán-Bartha Erika	25/26	Dr. Ceglédi Tímea	
Vona Nándor Imre	25/26	Dr. habil. Buda András	Öszt.
Younng Sak	25/26	Dr. Ceglédi Tímea	Stip. Hung.

2025. őszi szemeszterben meghirdetett tanegységek

I-II. évfolyam

Főkéllégiumok (2 kredit) (+ Főkéllégiumi dolgozat 3 kreditért)

A főkéllégiumok teljesítése és a hozzá tartozó főkéllégiumi dolgozat megírása a félév teljesítéséhez **kötelező**.

A teljesítés módja: aktív részvétel az összes főkéllégiumi előadáson, valamint az egyik főkéllégiumhoz kapcsolódó, publikáció színvonalú, **átfogó szakirodalmi tanulmány** műfajú dolgozat benyújtása, mely egy disszertáció fejezet alapját képezi. **A tanulmányban felhasználni tervezett művek 50 tételes bibliográfiáját a doktorandusz a megírás előtt bemutatja a kurzus oktatójának és a témavezetőnek.**

- *Komparatív oktatáspolitikai (I-II. évf.): Dr. Dabney-Fekete Ilona (DE), Dr. habil. Kovács-Nagy Klára (DE), Csók Cintia (DE)*
- *Emberi erőforrás kutatások (I-II. évf.): Prof. Dr. Polónyi István (WJLF), Dr. Pallay Katalin (II. RFKMF), Dr. Ceglédi Tímea (DE)*

Összehasonlító pedagógia 3 kredit

Az I-II. évfolyamnak a négy félév alatt három kurzus teljesítése kötelező.

- *Összehasonlító pedagógia (angol, I. évf.) – Dr. Novák Ildikó (DE)*
- *Összehasonlító pedagógia (angol, II. évf.) – Prof. Dr. Kozma Tamás (DE), Dr. Demeter-Karászi Zsuzsanna (DE)*
- *Összehasonlító pedagógia (német, I-II. évf.) – Prof. Dr. Brezsnay László (DE), Dr. habil. Rébay Magdolna (DE)*
- *Összehasonlító pedagógia (francia, I-II. évf.) – Prof. Dr. Szabó László Tamás (DE)*

Kutatási gyakorlatok

Felvételük kötelező. A teljesítés módja: aktív részvétel tudományos vitákon (14 kontaktóra), a disszertáció elkészült részanyagának bemutatása.

I-II. évfolyam számára kötelező tárgyak:

- *Kutatási szeminárium (6 kredit) – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE)*
- *Témavezetői konzultáció (3 kredit): egyeztetés szerint (összesen 14 óra). A doktoranduszok feladata, hogy félévente legalább 5 témavezetői konzultációról készítsenek egy rövid, pontokba szedett emlékeztetőt, amelyet minden félév végéig – a témavezető és a doktorandusz aláírásával ellátva – töltsenek fel a programtitkár által megadott felületre!*

I. évfolyam számára további kötelező tárgyak:

- *Oktatáskutatás módszertana I. (3 kredit):*
 - *Dr. habil. Kovács-Nagy Klára (DE): Bevezetés a társadalomtudományi kutatásokba I.*
 - *Dr. Bacskai Katinka (DE): A szisztematikus szakirodalomelemzés módszertana*
 - *Prof. Dr. Engler Ágnes (DE): Publikációs etikai kurzus*
- *Kutatásmódszertan I.: SPSS (3 kredit) – Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka (DE)*

II. évfolyam számára további kötelező tárgyak:

- *Oktatáskutatás módszertana III.: (Oktatás)Statistikai forrásismeret (3 kredit) – Prof. Dr. Polónyi István (WJLF)*
- *Kutatásmódszertan III. (3 kredit): Atlas.ti szövegelemző szoftver (3 kredit) – Dr. Demeter-Karászi Zsuzsanna (DE)*

Választható tanegységek és kötelezően választható kurzusok a Neveléstudományi Doktori Program kurzusaiból

I-II. évf.: a négy félév során három kutatócsoport munka és egy kutatás- és tudományszervezési készségfejlesztés tárgy teljesítése kötelező, félévenként minimum egy tárgy (3 kredit). A kredit teljesítésének feltétele részvétel a kontaktórákon és megadott követelmények teljesítése.

Kutatócsoport munka

- *CHERD kutatások – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE)*
- *Tanuló közösségek és innovációk (LearnInnov) – Prof. Dr. Kozma Tamás (DE), Dr. Márkus Edina (DE)*
- *A nemzedékek közötti értékátadás és a jövőtudatosság – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Csók Cintia (DE)*
- *Elköteleződés és eredményesség a sportban – Dr. Kovács Karolina Eszter (DE)*

Kutatási- és tudományszervezési készségfejlesztés

- *Szakirodalmi olvasó szeminárium (kutatói ösztöndíjasoknak kötelező) – Prof. Dr. Kozma Tamás (DE)*
- *Elektronikus kiadványkészítés a HERJ példáján – Prof. Dr. Kozma Tamás (DE), Dr. Sebestyén Krisztina (GFE)*
- *Publikáció előkészítés (CEJER) (a tárgy felvétele csak főszerkesztői ajánlólevéllel lehetséges) – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Dr. Demeter-Karászi Zsuzsanna (DE)*
- *Disszeminációs tevékenység (ösztöndíjasoknak kötelező) – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Csók Cintia (DE)*
- *Hatásmérés az oktatáskutatásokban – Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka (DE)*
- *Adatelemzési gyakorlatok - SPSS, R – Dr. Takács Péter (DE)*
- *Konferenciaszervezés – Dr. habil. Buda András (DE)*
- *Angol nyelvű társalgási gyakorlat – Dr. Novák Ildikó (DE)*
- *Conference Tandem – Dr. Erdei Gábor (DE)*

Közös kurzus a doktori iskola többi programjával¹

A szabadon választható minor kurzusok meghirdetése folyamatban van. Elsősorban a DE Humán Tudományok Doktori Iskola Filozófia, Pszichológia és Szociológia Programjait ajánljuk.

¹ A pszichológia kurzusokra Zeke Kláránál (zeke.klara@arts.unideb.hu), a filozófia kurzusokra Szakályné Lantai Lillánál (lantai.lilla@arts.unideb.hu), a szociológia kurzusokra Juhászné Marosi Editnél (edit.marosi@arts.unideb.hu) lehet majd jelentkezni.

A félév teljesítésére vonatkozó általános információk

A félévzárás feltétele **I-II. évesek esetében:** minimum 28 kredit. Ebből kötelezően előírt:

főkéllégium	4 kredit (2x2 kr)
főkéllégiumi dolgozat	3 kredit
kutatósi szeminárium	6 kredit
összehasonlító pedagógia	3 kredit
oktatáskutatás módszertana	3 kredit
kutatásmódszertan	3 kredit
kutatócsoport munka/kutatósi- és tudományszervezési készségfejlesztés	minimum 3 kredit
témavezetői konzultáció	3 kredit
Összesen	28 kredit

A kreditszerzés feltétele

Egy kredit megszerzéséhez a jelölt 14 kontaktórán (előadás, szeminárium, konzultáció stb.) vesz részt, dolgozatot készít (mintegy 20 oldal terjedelemben), a kollégiumot vezető oktatóval írásban értékelteti **(1-5 osztályzatokkal)**, és a programtanácshoz benyújtja. Korábban más célra készített dolgozat (publikáció) beszámítása a kiválasztott kollégium vezetőjének jóváhagyásával kérhető. Ameddig érvényes hazai, illetve nemzetközi kredit-transzfer a doktori programok között nem jön létre, a kreditszerzésnek ugyanezek a feltételei érvényesek más (hazai, illetve külföldi) doktori programokból választott kollégiumok esetében is.

Konferencia: minden félévben egy nívós magyar (3 kredit) és egy idegen nyelvű konferencia (5 kredit) számolható el.

Publikáció: minden félévben egy nívós magyar (3 kredit), egy idegen nyelvű (5 kredit), és egy indexált (Scopus adatbázisban jegyzett folyóiratban megjelent) publikáció számolható el.²

Tantárgy- és oktatásfejlesztés – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Csók Cintia (DE): csak az ösztöndíjas hallgatónak, ezen belül a tanári és a határon túli ösztöndíjasoknak kötelező (2 kredit).

² A doktori fokozatszerzésig a doktoranduszoknak minimum öt nívós, hazai és nemzetközi folyóiratban és/vagy lektorált kötetben közzétett publikációt kell összegyűjteniük. A Magyar Tudományos Akadémia tudományos bizottságainak 2013-ban elfogadott és az MTA honlapján közzé tett folyóiratok listáját tartjuk irányadónak, de az öt publikáció közül vagy (1) egy darabnak Scopusban jegyzett, Q1-Q2 folyóiratban, vagy (2) kettő darabnak Scopusban jegyzett, Q3-Q4 folyóiratban, vagy (3) négy darabnak a Central European Journal of Educational Research (CEJER) vagy a Hungarian Educational Research Journal (HERJ) című folyóiratokban vagy további idegennyelvű folyóiratokban szükséges megjelenni. További publikációk elhelyezhetők az MTA Pedagógiai Tudományos Bizottsága által felsorolt folyóiratok bármelyikében vagy lehetnek lektorált könyvfejezetek, tanulmányok.

2025. őszi szemeszterben meghirdetett tanegységek

III.-IV. évfolyam

Kutatási-disszertációs szakasz (5-8. félév)

A kutatási-disszertációs szakaszban összesen 120 kreditet kell a hallgatóknak megszerezniük a négy félév alatt, ami kutatási és disszertációs kreditekből tevődik össze:

Kötelezően teljesítendő kutatási kreditek az 5. félévben:

- *Kutatási szeminárium – Prof. Dr. Fónai Mihály (DE)*
- *Kutatásmódszertan gyakorlat – Dr. habil. Kovács-Nagy Klára (DE)*
- *Adatbázis bemutatás I. – Dr. Ceglédi Tímea (DE)*
- *Adatfelvételi menedzsment, kutatásszervezés – Prof. Dr. Engler Ágnes (DE)*
- *Témavezetői konzultáció*
- *Konferencia (hazai, nemzetközi)³*
- *Publikáció (hazai, nemzetközi, indexált)⁴*
- *Ösztöndíjasoknak kötelező: Disszeminációs tevékenység – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Csók Cintia (DE); Tantárgy- és oktatásfejlesztés – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Csók Cintia (DE)*

Kötelezően teljesítendő kutatási kreditek a 7. félévben:

- *Kutatási szeminárium – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE)*
- *Kutatásmódszertan gyakorlat – Dr. Dusa Ágnes Réka (KINCS)*
- *Táblázat- és ábrajegyzék bemutatás – Dr. Ceglédi Tímea (DE)*
- *Cikkírás módszertana – Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka (DE)*
- *Témavezetői konzultáció*
- *Konferencia (hazai, nemzetközi)⁵*
- *Publikáció (hazai, nemzetközi, indexált)⁶*
- *Ösztöndíjasoknak kötelező: Disszeminációs tevékenység – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Csók Cintia (DE); Tantárgy- és oktatásfejlesztés – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Csók Cintia (DE)*

Kötelezően teljesítendő disszertációs kreditek minden félévben:

Disszertáció-fejezet védés: A komplex vizsgát sikeresen teljesítő doktoranduszok félévente egy új fejezetet készítenek a disszertációjukból, melyet a témavezető és egy bíráló véleményez a következő szempontok szerint: a tézisdolgozatához képest valóban új fejezetet nyújtott-e be a doktorandusz, logikusan illeszkedik-e a doktorandusz tézisdolgozatához és kutatási tervéhez az új fejezet, megfelel-e egy doktori értekezéstől elvárható szakmai színvonalnak az új fejezetben bemutatott szöveg, mik az új fejezet értékei, milyen pontosítani, javítani és kiegészíteni valók szükségesek az új fejezettel kapcsolatos további munka során.

2025. őszi szemeszterben meghirdetett további tanegységek

Doktorjelölti program:

- *Kutatási szeminárium doktorjelölteknek és abszolvált doktoranduszoknak (Kutszem+) – Prof. Dr. Kozma Tamás (DE)*
- *Bármelyik kurzus a doktori program kínálatából*

Felvételi felkészítő program:

- *Kutatási szeminárium felvételizők számára (Kutszem 0) – Prof. Dr. Polónyi István (WJLF)*
- *„Székelyföldi oktatáskutatás” képzési és kutatási modul – Prof. Dr. Tódor Erika (EMTE), Dr. Tódor Imre (EMTE)*

Kutatótanári felkészítő program egyéni egyeztetés szerint

³Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi konferenciaszereplést vállalni.

⁴Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi publikációt bemutatni.

⁵Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi konferenciaszereplést vállalni.

⁶Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi publikációt bemutatni.

Courses in 2025 fall semester for Doctoral Students

FOR THE 1ST-2ND YEAR STUDENTS:

Main subjects (2-3 credits) + essay (3 credits)

Completion of the main subjects and writing of the related essay are compulsory for the completion of the semester.

Requirements:

- Active participation in all the six lectures
- Submission of a theoretical chapter of the dissertation to one of the six lecturers prepared in the framework of a high-quality literature review related to one lecture. The new theoretical chapter has to be at least 40 000 characters without references
- Compilation of a bibliography of 50 items of literature (scientific books, book chapters, articles) – during the semester this list has to be shown to the chosen instructor and the supervisor. The doctoral student has to read and annotate all the listed materials and submit the annotations at the end of the semester.
 - **Comparative Education Policy** – K. Kovács-Nagy, PhD, habil (UD) – Zs. Demeter-Karászi, PhD, (UD) – I. Dabney-Fekete, PhD, (UD)
 - **Research on Human Resources** – A. Kun, PhD, (UD) – Prof. Á. Engler, PhD, (UD) – P. Bibani, PhD, ()

Research exercises

Their admission is mandatory. Methods of participation: active participation in scientific discussions (14 contact hours), presentation of the final parts of the dissertation.

- **Research Seminar** – G. Erdei PhD, (UD)
- **Comparative Education** – Prof. G. Pusztai, PhD, (UD) – A. Hrabéczy, (UD)
- **Research Methodology** – V. Markos, PhD, (KINCS) – Á. Dusa, PhD, (KINCS)
- **Methodology of Educational Research** – Prof. V. Bocsi PhD, (UD)
- **Supervisor Consultation** - the doctoral student makes an appointment with the supervisor (minimum 14 hours in total). It is the task of the doctoral students to prepare a short, point-by-point reminder of at least 5 supervisor consultations per semester, which must be uploaded to the e-learning interface provided by the program secretary in advance, signed by the supervisor, by the end of each semester. The supervisor's consultation can only be signed by the supervisor.

Skill development courses

1st-2nd year: During the four semesters, three research group works and one research and science organization skills development course must be completed, with at least one subject per semester (3 credits).

Research group works

- **International Teaching and Learning Experience** (mandatory) – I. Dabney-Fekete, PhD, (UD)

Science organization skills development courses

- **Publication⁷**
- **Conference**
- **Research and scientific management skill development** (mandatory) – Zs. Demeter-Karászi, PhD, (UD)
- **Scientific communication: Methods for dissemination of science** (mandatory) – Zs. Kocsis, PhD, (UD)
- **Hungarian history and culture** (mandatory) – I. Novák, PhD, (DE)
- **Writing articles for Q1 and Q2 journals** (optional) – M. Benke, PhD, (CHERD)

⁷ By the time they obtain their doctoral degree, doctoral students must collect at least five publications published in Hungarian and/or international journals and/or peer-reviewed volumes. The list of journals accepted by the scientific committees of the Hungarian Academy of Sciences in 2013 and published on the website of the Hungarian Academy of Sciences is the guide, but of the five publications, either (1) one is listed in Scopus, Q1-Q2 journal, or (2) two are listed in Scopus, Q3 -Q4 journal, or (3) four pieces must be published in the Central European Journal of Educational Research (CEJER) or the Hungarian Educational Research Journal (HERJ) or in other foreign language journals. Additional publications can be placed in any of the journals listed by the Pedagogical Science Committee of the Hungarian Academy of Sciences or they can be peer-reviewed book chapters or studies.

Courses in 2025 fall semester for Doctoral Students in International Program

FOR THE 3RD-YEAR, 4TH-YEAR STUDENTS

For them, the 5th-8th semester will be the research – thesis phase

Mandatory courses

- **Research Methodology** – K. Kovács-Nagy, PhD, habil (UD) – V. Markos PhD, (KINCS) – Á. Dusa, PhD, (KINCS)
- **Research seminar** – G. Erdei PhD, (UD)
- **Database presentation** – T. Ceglédi, PhD, (UD)
- **Presentation of tables and figures** – T. Ceglédi, PhD, (UD)
- **Publication**⁸
- **Conference**
- **Supervisor Consultation** - the doctoral student makes an appointment with the supervisor (minimum 14 hours in total). It is the task of the doctoral students to prepare a short, point-by-point reminder of at least 5 supervisor consultations per semester, which must be uploaded to the e-learning interface provided by the program secretary in advance, signed by the supervisor, by the end of each semester. The supervisor's consultation can only be signed by the supervisor.
- **Thesis chapter defense** - Doctoral students who successfully complete the complex exam prepare a new chapter of their dissertation every semester, which is evaluated by the supervisor and a reviewer according to the following aspects: did the doctoral student really submit a new chapter compared to the thesis, does it fit logically with the doctoral student's thesis and research plan new chapter, does the text presented in the new chapter meet the professional standards expected of a doctoral thesis, what are the values of the new chapter, what clarifications, corrections and additions are necessary during the further work on the new chapter.
- **International Teaching and Learning Experience (optional)** - I. Dabney-Fekete, PhD, (UD)

⁸ By the time they obtain their doctoral degree, doctoral students must collect at least five publications published in Hungarian and/or international journals and/or peer-reviewed volumes. The list of journals accepted by the scientific committees of the Hungarian Academy of Sciences in 2013 and published on the website of the Hungarian Academy of Sciences is the guide, but of the five publications, either (1) one is listed in Scopus, Q1-Q2 journal, or (2) two are listed in Scopus, Q3 -Q4 journal, or (3) four pieces must be published in the Central European Journal of Educational Research (CEJER) or the Hungarian Educational Research Journal (HERJ) or in other foreign language journals. Additional publications can be placed in any of the journals listed by the Pedagogical Science Committee of the Hungarian Academy of Sciences or they can be peer-reviewed book chapters or studies.

Tematikák

✂

I-II. évfolyam számára

Főkéllégiumok

Komparatív oktatáspolitikai

Oktató: Dr. Dabney-Fekete Ilona

A főkéllégiumi előadás címe: Összehasonlító elemzés a felsőoktatásban: rendszerek, aktorok és globális összefüggések

A kurzus célja: A kurzus ezen alkalma bevezetést nyújt az összehasonlító elemzés módszertani és elméleti megközelítéseibe a felsőoktatás különböző nemzeti és regionális kontextusainak megértéséhez. Az óra célja, hogy a hallgatók megismerjék, miként alkalmazható az összehasonlító keretrendszer az oktatási rendszerek, intézményi struktúrák és szakpolitikai eredmények értékelésére globális szinten. Középpontjában a felsőoktatás kulcsszereplői állnak: hallgatók, az oktatók, intézményi vezetők, nem kormányzati szervezetek (NGO-k), valamint nemzetközi szervezetek. A résztvevők feltérképezik, hogyan működnek ezek a szereplők különböző kormányzási és menedzsmentrendszerekben, és hogyan formálják az intézmények küldetését, működését és társadalmi szerepvállalását. Kiemelt figyelmet kap a kontinentális és az atlanti felsőoktatási rendszerek összehasonlítása, különös tekintettel a finanszírozási modellekre, minőségbiztosításra, akadémiai szabadságra és társadalmi beágyazottságra. A kurzus elemzi a globális rangsorolási rendszerek hatását is, különösen azok intézményi és nemzeti szintű következményeit. Az óra külön fejezetet szentel a harmadik világbeli országok felsőoktatásának, beleértve a történelmi örökségek, fejlesztési célok és nemzetközi együttműködések hatásait. Esettanulmányok és elemző írások révén a hallgatók képesek lesznek kritikusan értékelni a felsőoktatási rendszereket, és hozzájárulni a szakpolitikai és intézményi döntéshozatalhoz a globalizált világban.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Kozma, T. (2006). Az összehasonlító neveléstudomány alapjai. Budapest, ÚMK. ISBN 963 9609 32 3
- Dabney-Fekete, I.D. (2024). International Higher Education. Debrecen, Debrecen University Press. ISBN 978 963 615 145 4 (pdf)
- Jürgen, E. & Fulton, O. (eds) (2002). Higher Education in a Globalising World: International Trends and Mutual Observations. Dordrecht, Kluwer Academic Publishers. ISBN 1 4020 0864 3
- Teichler, U. Internationalisation of higher education: European experiences. Asia Pacific Educ. Rev. 10, 93–106 (2009). <https://doi.org/10.1007/s12564-009-9002-75>.
- Jones, G.A. (2023). The Politics of Higher Education Governance: Comparative Perspectives. In: Jungblut, J., Maltais, M., Ness, E.C., Rexe, D. (eds) Comparative Higher Education Politics . Higher Education Dynamics, vol 60. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-25867-1_5
- de Gayardon, A. (2022). The state and 'field' of comparative higher education. Oxford Review of Education, 48(4), 439–456. <https://doi.org/10.1080/03054985.2022.2060955>

Oktató: Dr. habil. Kovács-Nagy Klára

A főkéllégiumi előadás címe: Az oktatók helyzete Közép-Kelet-Európai felsőoktatási intézményekben: jóllét, egészség, eredményesség

A kurzus célja: A felsőoktatás mint munkahely, illetve az oktatók helyzete jelentősen megváltozott az elmúlt évtizedekben. Míg korábban az egyetemi oktatás egy kiszámítható, nyugodt, viszonylag stresszmentes, rugalmas, autonóm, társadalmilag elismert szakmának számított, ami megvédte az oktatókat és munkatársakat más területeken dolgozókhöz képest sokféle munkahelyi stresszforrástól, mint pl. a bizonytalanság, munkához kapcsolódó kétértelműség vagy az alacsony munkakontroll, addig napjainkban ez már nem jellemző (Kinman, 2014). A felsőoktatás kiszélesedése, diverzifikálódása és szolgáltatási irányba történő változása következtében az oktatóknak egyszerre többféle feladatnak és szerepnek kell eleget tenniük: oktatók, kutatók, mentorok, esetenként pszichológus/lelkészi funkciót kell betölteniük (Kinman, 2014; Bell és mtsai., 2012). Az ezekkel a szerepekkel és tevékenységekkel kapcsolatos elvárások (vagy igények) erőteljes nyomást helyeznek az oktatókra, komoly stresszforrásokat jelentenek, amik negatívan hatnak egészségükre, jóllétükre (Kinman és mtsai., 2006; Kinman, 2014).

A megnövekedett stressz, nyomás és szervezeti változás hívja fel a figyelmet a munkahelyi stressz, munka-magánélet egyensúlyának és a munkahelyi konfliktusoknak, illetve egyéb stresszforrások vizsgálatának fontosságára az egyetemi oktatók körében, ugyanakkor erre vonatkozóan kevés vizsgálatot találhatunk (Bell et al., 2012). Noha az oktatóknak egyre több érzelmi igényekkel kell megküzdeniük az oktatás során, mégis kevés tanulmány foglalkozott az oktatók érzelmeivel és jóllétével a 2010-es évekig (Han és mtsai., 2020). Hazánkban több vizsgálat született a kutatók, köztük a fiatalok és nők helyzetével kapcsolatban (FKA, 2022; Lannert és Nagy, 2019; Paksi et al., 2022), ugyanakkor annak ellenére, hogy körükben sokan vannak egyetemi oktatók, a két csoport mégsem tekinthető egy és ugyanannak, így kutatásunk hazai és nemzetközi viszonylatban is novumnak tekinthető.

A főkéllégiumi előadás célja bemutatni nemzetközi összehasonlító kontextusban, hogy milyen munkahelyi nehézségekkel kell megküzdeniük az oktatóknak munkájuk során, s mik azok az erőforrások, amelyek hozzájárulnak jóllétükhöz és eredményességükhöz. Nemzetközi kutatásunk eredményeivel betekintést nyerhetünk abba, miként befolyásolják a munkakörülmények az oktatók jóllétét, egészségét, kiegészít, munkaelkötelezettségét és produktivitását. Külön hangsúlyt fektetünk az egészség-magatartási formák és fejlesztési lehetőségek szerepére egyéni, illetve intézményi szinten.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Bakker, A. B., & Demerouti, E. (2014). Job demands–resources theory. In *Work and Wellbeing: Wellbeing: A complete reference guide: Vol. III* (pp. 1–28). John Wiley & Sons, Ltd. https://www.isonderhoud.nl/doc/pdf/arnoldbakker/articles/articles_arnold_bakker_344.pdf
- Bell, A. S., Rajendran, D., & Theiler, S. (2012). Job stress, wellbeing, work-life balance and work-life conflict among Australian academics. *E-Journal of Applied Psychology*, 8(1), 25–37. <https://doi.org/10.7790/ejap.v8i1.320>
- Fetherston, C., Fetherston, A., Batt, S., Sully, M., & Wei, R. (2021). Wellbeing and work-life merge in Australian and UK academics. *Studies in Higher Education*, 46(12), 2774–2788. <https://doi.org/10.1080/03075079.2020.1828326>
- Han, J., Yin, H., Wang, J. and Zhang J. (2020). Job Demands and Resources as Antecedents of University Teachers' Exhaustion, Engagement and Job Satisfaction. *Educational Psychology* 40 (3), 318–35. <https://doi.org/10.1080/01443410.2019.1674249>.
- Kinman, G. (2014). Doing More with Less? Work and Wellbeing in Academics. *Somatechnics*, 4(2), 219–235. <https://doi.org/10.3366/soma.2014.0129>
- Kovács, Klára (2025): Fiatal felsőoktatók jólléte és produktivitása. *Educatio* 34(1), 37-52.
- Kovács Klára, Hideg-Fehér Gabriella (2025). Az érzelmi kimerültség rizikó- és védőfaktorai a Kárpát-medencei oktatók körében: fókuszban a fizikai aktivitás. *Önkéntes Szemle* 5(1), 34-50.
- Kovács, Klára, Bălătescu, Sergiu, Bíró, Éva, Tódor, Imre (2025). Interrelation between job-stress sources, resources and work engagement among Central and Eastern European academics. *QUALITY IN HIGHER EDUCATION* 31, 1-19. <https://doi.org/10.1080/13538322.2025.2516907>
- Kovács, K., Dobay, B., Halasi, S., Pinczés, T., & Tódor, I. (2023). Munkahelyi kihívások és erőforrások Kárpát-medencei oktatók körében: egy interjú kutatás eredményei. *Neveléstudomány| Oktatás–Kutatás–Innováció*, 11(4), 64-76. <https://doi.org/10.21549/NTNY.43.2023.4.3>
- Kovács K., Pallay K.(2024). Oktatók a Kárpát-medencei felsőoktatásban: Munkajellemzők, jóllét és eredményesség. Debrecen: Center for Higher Education Research and Development

- Kwiek, M., Antonowicz, D. (2015). The Changing Paths in Academic Careers in European Universities: Minor Steps and Major Milestones. In Fumasoli, T., Goastellec, G., Kehm, B. (eds.), *Academic Work and Careers in Europe: Trends, Challenges, Perspectives. The Changing Academy – The Changing Academic Profession in International Comparative Perspective*, vol 12 (pp.41-68). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-10720-2_3
- Mudrak, J., Zabrodska, K., Kveton, P., Jelinek, M., Blatny, M., Solcova, I., & Machovcova, K. (2018). Occupational well-being among university faculty: A job demands-resources model. *Research in Higher Education*, 59, 325–348. <https://doi.org/10.1007/s11162-017-9467-x>
- Naidoo-Chetty, M., du Plessis, M. (2021). Job Demands and Job Resources of Academics in Higher Education. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.631171>
- Pally Katalin, Buda András, Berei Emese, Demeter-Karászi Zsuzsanna, Herczegh Judit, Hideg Gabriella, Hrabéczy Anett, Kocsis Zsófia, Márkus Edina, Pusztai Gabriella, Takács-Miklósi Márta, Tódor Imre, Kovács Klára (2024). *Felsőoktatók a Kárpát-medencében Debrecen: Center for Higher Education Research and Development, University of Debrecen*, 120 p. ISBN: 9786156012241
- Pusztai, G. & Kovács, K. (Eds., 2025). *Well-Being of Academic Staff in Rapidly Changing Higher Education: A Focus on Central and Eastern Europe*. Peter Lang

Oktató: Csók Cintia

A főkéllégiumi előadás címe: *Iskolai segítő szakemberek változó szerepei és funkciói a különböző oktatási rendszerekben*

A kurzus célja: Az iskolai segítő szakemberek – így különösen az iskolapszichológusok, az iskolai szociális munkatársak és a pedagógiai asszisztensek – térnyerése és fokozódó szerepvállalása a nemzetközi oktatáspolitikai diskurzus egyik meghatározó irányvonala, amely az oktatás expanziójának és kiterjesztett funkcióinak következményeként értelmezhető. Az összehasonlító oktatáspolitikai nézőpontjából e jelenség az intézményi integráció és a foglalkoztatási modellek dilemmáját veti fel: vajon a belső státusz, amely az iskolai közösség mindennapi életébe való szoros beágyazottságot és az interprofesszionális együttműködésbe való aktív bekapcsolódást teszi lehetővé, vagy a külső, szolgáltatói modell, amely szakmai autonómiát és rendszerszintű hálózatokat kínál, bizonyul hatékonyabbnak a tanulói eredményesség, a pedagógusok tehermentesítése és az inkluzív iskolarendszer támogatása szempontjából. Az előadás elméleti keretét a szakmai szocializáció modelljei alkotják, amelyek a hivatás kialakulását egymásra épülő dimenziókban – az előzetes tapasztalatok, a formális képzés és a munkahelyi szocializáció kölcsönhatásában – ragadják meg, s e folyamatot a tudás és normák közvetítésén túl a szakmai identitásformálás és a kapcsolathálóba való beágyazódás komplex mechanizmusaként értelmezik. Az ehhez kapcsolódó együttműködési töke fogalma arra mutat rá, hogy a segítő szakemberek iskolai hatékonysága nem kizárólag egyéni kompetenciáik függvénye, hanem döntően a pedagógusokkal, szülőkkel és intézményi szereplőkkel kialakított bizalmi és partneri viszonyok, valamint a teammunka minőségében gyökerezik. A tárgykör ezen elméleti keret révén illeszkedik a komparatív oktatáspolitikai hagyományához, amely az oktatási rendszerek szerveződési és működési különbségeit a társadalmi méltányosság, az oktatási mobilitás és a tanulói teljesítményben megnyilvánuló eredményesség összefüggéseiben értelmezi, s ezzel hozzájárul a hazai és nemzetközi gyakorlatok közötti párbeszéd elmélyítéséhez.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Andersen, F. Ø. (2010). Danish and Finnish PISA results in a comparative, qualitative perspective: How can the stable and distinct differences between the Danish and Finnish PISA results be explained? *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 22(2), 159–175.
- Balázs, I., & Vadász, C. (2019). TALIS 2018: Összefoglaló jelentés. Oktatási Hivatal.
- Blatchford, P., Bassett, P., Brown, P., Martin, C., Russell, A., & Webster, R. (2011). The impact of support staff on pupils' 'positive approaches to learning' and their academic progress. *British Educational Research Journal*, 37(3), 443–464.
- Blatchford, P., Bassett, P., Brown, P., Martin, C., Russell, A., & Webster, R. (2009). Deployment and impact of support staff in schools: Characteristics, working conditions, job satisfaction and impact of workforce remodeling. Report on findings from the three national questionnaire surveys of schools, support staff and teachers (Strand 1 Waves 1–3 – 2004, 2006 and 2008). DCSF Research Report 154. Department for Children, Schools and Families.
- Csók, C. (2025). A láthatatlan segítőktől a szakmai közösségig? Iskolai segítő szakemberek szakmai szocializációja és hivatásfelfogása [Doktori (PhD) értekezés]. Debrecen
- Csók, C., & Pusztai, G. (2022). Parents' and Teachers' Expectations of School Social Workers. *Social Sciences*, 11(10), 487.
- Csók, C., Alter, E., Bacska, K., Dan, B.-A., & Pusztai, G. (2025). A pedagógiai munkát segítő szakemberek lehetőségei a család–iskola partnerség erősítésében. In M. Rébay & T. Vincze (Eds.), *A bátorító pedagógus: Ünnepi kötet Brezsnay László 80. születésnapjára* (pp. 83–104). CHERD-Hungary.
- Fullan, M., Rincón-Gallardo, S., & Hargreaves, A. (2015). Professional capital as accountability. *Education Policy Analysis Archives*, 23(15), 1–19.
- Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). Professional capital: Transforming teaching in every school. Teachers College Press.
- Masdeu Navarro, F. (2015). Learning support staff: A literature review (OECD Education Working Papers, No. 125). OECD Publishing.
- OECD. (2019). Working and learning together: Rethinking human resource policies for schools (OECD Reviews of School Resources). OECD Publishing.
- Pusztai, G. (Ed.). (2025). A család–iskola partnerség szülői nézőpontból: Vizsgálatok három országban. Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (CHERD-H).
- Pusztai, G., & Csók, C. (2020b). Ambivalence of professional socialization in social and educational professions. *Social Sciences*, 9(8), 147–160.
- Webster, R. (2024). Teaching on the cheap? The extent and impact of teaching assistants covering classes and leading lessons. *British Educational Research Journal*, 50(6), 2599–2622.

Emberi erőforrás kutatások

Oktató: Prof. Dr. Polónyi István

Követelmények:

- a.) Az oktatás-kutatás terminológiájának ismerete és használata magyar és angol nyelven;
 - b.) A humánerőforrás-fejlődés/fejlesztés alapfogalmainak és teóriáinak ismerete;
 - c.) Jártasság a humánerőforrások gazdasági jellemzőinek elemzéseiben;
- A tantárgy oktatásának felépítése, keretei, módszerei és eszközei:** A tárgy oktatási módszere alapvetően az előadás, valamint az önálló hallgatói irodalom-feldolgozás és elemzés.

Az előadás tematikája – a komplex vizsga kérdéseire építve:

1.) Az oktatás, illetve az emberi erőforrás fejlesztés és a gazdaság közötti kapcsolatot elemző közgazdasági teóriák (az emberi tőke elmélet, a szűrő elmélet, az emberi erőforrás tervezési elmélet, az oktatás fogyasztási megközelítése) valamint szociológiai és politológiai megközelítések.

Irodalom⁹

Hanushek, Eric, A - Ludger Wößman.(2007): The Role of School Improvement in Economic Development https://www.nber.org/system/files/working_papers/w12832/w12832.pdf

Ideológiák Educatio 2011/1

Lutz, W., Butz, W.P. and K.C., S. (2014) *World Population & Human Capital in the Twenty-first Century* Oxford University Press (Tartalomjegyzék: <http://www.gbv.de/dms/zbw/791156133.pdf>)

Polónyi István (2002): Az oktatás gazdaságtana Osiris Kiadó, Budapest, 2002 <https://docplayer.hu/14765395-Polonyi-istvan-polonyi-istvan.html>

Polónyi István (2008): Oktatás, oktatáspolitikai, oktatásgazdaság Nemzeti tankönyvkiadó Budapest 2008 <https://mek.oszk.hu/22100/22133/22133.pdf>

Polónyi István (2016): Emberi erőforrásaink 21. százada. Gondolat <https://mek.oszk.hu/19000/19091/19091.pdf>

Polónyi, István (2019) Humánerőforrások és az oktatás Debrecen, Magyarország : Debreceni Egyetemi Kiadó (2019) – (2. fejezet)

https://www.academia.edu/105585008/Pol%C3%B3nyi_Istv%C3%A1n_2019_Hum%C3%A1ner%C5%91forr%C3%A1sok_%C3%A9s_az_oktat%C3%A1s

Schultz, Th.W.: Beruházás az emberi tőkébe - Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Budapest 1983

Varga Júlia: Oktatás-gazdaságtan. Közgazdasági Szemle Alapítvány, Budapest, 1998 http://www.kszemle.hu/kiadvany/Varga_-_Oktatas-gazdasagtan/

2.) Az oktatás finanszírozásának közgazdasági és méltányossági összefüggései, magyarázatai, az oktatás államháztartási illeszkedése, a közoktatás és a felsőoktatás finanszírozási módjai, forrásai, néhány gazdasági jellemzője.

Irodalom

Botos Katalin – Schlett András – Halmosi Péter Államháztartástan SZTE 2015. <https://www.scribd.com/document/676461659/Dr-Botos-Katalin-Dr-Schlett-Andras-Dr-Halmosi-Peter-Allamhaztartastan>

Financing Schools - Mechanisms, Methods and Criteria in Public Funding in Europe Eurydice Report 2014 <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/publications/financing-schools-europe-mechanisms-methods-and-criteria-public-funding>

Polónyi István: Oktatás, oktatáspolitikai, oktatásgazdaság Nemzeti tankönyvkiadó Budapest 2008

Polónyi, István (2019) Humánerőforrások és az oktatás Debrecen, Magyarország : Debreceni Egyetemi Kiadó (2019) – (4. fejezet)

https://www.academia.edu/105585008/Pol%C3%B3nyi_Istv%C3%A1n_2019_Hum%C3%A1ner%C5%91forr%C3%A1sok_%C3%A9s_az_oktat%C3%A1s

⁹ Vastagbetűvel a kötelező

Polónyi, István (2023) Bejutás a felsőoktatásba – növekvő egyenlőtlenségek ÚJ PEDAGÓGIAI SZEMLE 73. évf: 5-6. sz. pp. 80-99. , 20 p. (2023)
Széll Krisztián (szerk): Az OECD az oktatásról – adatok, elemzések, értelmezések OFI 2014 https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/az_oecd_az_oktatasrol_ofi_2014.pdf
Mértányosság az oktatásban Két jelentés az oktatás mértányosságáról Oktatási és Kulturális Minisztérium, Budapest, 2007 <http://www.nefmi.gov.hu/europai-unio-oktatas/tanulmanyok/meltanyosság-oktatasban>.

3.) Az oktatás alrendszereinek (közoktatás, szakképzés, felsőoktatás, felnőttképzés, munkahelyi oktatás, élethosszig tartó oktatás/tanulás) gazdasági, munkaerő-piaci kapcsolatai, a foglalkoztathatóság kérdései.

Irodalom:

Felsőoktatás és foglalkoztathatóság Educatio 2010/3
Galasi Péter – Varga Júlia: Munkaerőpiac és oktatás <http://mek.oszk.hu/03600/03666/03666.pdf>
Polónyi, István (2019) Humánerőforrások és az oktatás Debrecen, Magyarország : Debreceni Egyetemi Kiadó (2019) – (3. fejezet)
https://www.academia.edu/105585008/Pol%C3%B3nyi_Istv%C3%A1n_2019_Hum%C3%A1ner%C5%91forr%C3%A1sok_%C3%A9s_az_oktat%C3%A1s
Moreland, Neil (2006): Entrepreneurship and higher education: an employability perspective <https://www.qualityresearchinternational.com/esectools/esectpubs/Entrepreneurship.pdf>
Tomlinson, Michael, Leonard Holmes (eds): Graduate Employability in Context: Theory, Research and Debate Palgrave Macmillan <https://books.google.hu/> <https://content.e-bookshelf.de/media/reading/L-7840058-6dc57373d1.pdf>
Yorke, Matz (2006): Employability in higher education: what it is – what it is not <http://www.qualityresearchinternational.com/esectools/esectpubs/littleparttime.pdf>

4.) Az oktatás expanziója, és társadalmi, gazdasági összefüggései.

Irodalom

Felsőoktatás, tömegoktatás Educatio 2000/1
Felsőoktatási expanzió Educatio 2014/2
Kozma Tamás: Az összehasonlító neveléstudomány alapjai Új Mandátum Kiadó Budapest 2006 <https://mek.oszk.hu/08900/08963/08963.pdf>
Trow, M. (2000) From Mass Higher Education to Universal Access. The American Advantage. University of California, Berkeley. 16 p.
https://cshe.berkeley.edu/sites/default/files/publications/2000_from_mass_higher_education_to_universal_access_the_american_advantage.pdf
2025.

Oktató: Dr. Pally Katalin

A főkéllégiumi előadás címe: Népmozgalmi folyamatok, földrajzi mobilitás, kisebbségek és oktatás

A kurzus célja: A főkéllégium elsődleges célja a kisebbségi lét fogalmának kontextualizálása, az európai kisebbségek típusainak, történeti háttérének, lehetséges értelmezési kereteinek megismertetése. A kurzus során bemutatjuk a kisebbségben élők oktatásügyének fontosabb vizsgálati területeit, elemezzük a nemzeti és kisebbségi azonosságtudat kérdéskörét, feltárjuk az államnemzeti és a kultúrnemzeti nemzettípusok fogalmát, a Kárpát-medencében a kisebbségi magyar közösségek a trianoni békeszerződés megszületése után kialakult problémáit. A magyarság tekintetében ekkor jöttek létre az ún. kényszerközösségek, amelyek napjainkra jórészt maradékközösséggé váltak. A határon túli magyarok állandónak és intézményesítettnek élik meg az őket ért diszkriminációt. Mindennek következtében gyakran élnek a földrajzi hallgatói mobilitás lehetőségével. A hallgatói célú mobilitást kiváltó okokkal kapcsolatban elengedhetetlen figyelembe venni a Ravenstein által megalkotott push (taszító) és pull (húzó) hatások elméletét. John Ogbu kulturális ökológiai elmélete alapján rámutatunk a nemzeti kisebbségi közösségben élők oktatási magatartásának és tanulmányi eredményességét magyarázó sajátos tényezőre, elemezzük a kisebbségi oktatás lehetőségeit és problémáit. A kurzus hozzájárul a komplex vizsgára történő felkészüléshez, a tanultak felhasználhatók a saját doktori kutatás elméleti keretéhez.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Ogbu, J. U. (1978): *Minority Education and Caste: The American System. Cross Cultural Perspective.* Academic Press, New York.
- Ogbu, J. U. (1983): *Minority Status and Schooling in Plural Societies. Comparative Education Review*, Vol.27., 168–190.
- Pally Katalin (2021): *Karrierépítés és mobilitási döntés. A Balassi Intézet egykori kárpátaljai hallgatóinak tanulmányi pályafutása, munkaerőpiaci elhelyezkedése és társadalmi beágyazódása a végleges letelepedés tükrében.* PhD disszertáció, Kézirat. Debrecen, Debreceni Egyetem.
- Papp Z. A. (2014): *A kisebbségi oktatás lehetséges magyarázatai és fejlesztési irányai.* In Diószegi L. (szerk.): *Kárpátalja magyar nyelvű oktatásának jelene és jövője.* Teleki László Alapítvány, Budapest, 17–34.
- Papp Z. A. (2017): *Kisebbségi magyar oktatás: értelmezések, adatok.* Habilitációs kézirat. Debreceni Egyetem, Debrecen.
- Pásztor A. (2005): *Ellenszélben. Iskolázottsági egyenlőtlenségek a kisebbségi magyar fiatalok körében a rendszer változást követően.* PhD-értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem.
- Pásztor A. (2006): *Őshonos kisebbség mint nem önkéntes kisebbség. Ogbu kulturális-ökológiai elméletének tesztelése Európában.* Szociológiai Szemle, 2., 3–36.
- Pusztai G. & Nagy É. (2005): *Tanulmányi célú mobilitás Magyarország keleti határvidékein.* *Educatio*, 2., 360–284.
- Pusztai Gabriella (szerk.): *Nevelésszociológia. Elméletek, közösségek, kontextusok.* Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Ring É. (2004): *Államnemzet és kultúrnemzet választóján. A modern nemzetek születése Kelet-Közép-Európában.* ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Romsics I. (2004): *Nemzet, nemzetiség és állam Kelet-Közép- és Délkelet-Európában a 19. és 20. században.* 2. kiadás. Napvilág Kiadó, Budapest.

Oktató: Dr. Ceglédi Tímea

A főkéllégiumi előadás címe: *A kulturálisan releváns pedagógia nemzetközi tapasztalatai és lehetséges hazai tanulságai*

A kurzus célja: A kurzus a kulturálisan releváns pedagógia (culturally relevant pedagogy: CRP) elméletét mutatja be. A szakirodalom a CRP alatt egy átfogó pedagógiai koncepciót ért, amely a tanulók és családok kultúráját és tanulási stílusát erőforrásnak tekinti, és azzal összhangban lévő oktatási környezettel és osztályléggörrel működik. A CRP célja, hogy végső soron mindenki számára biztosítsa az esélyegyenlőség és igazságosság megtapasztalását (Boreczky, 2000; Brown-Jeffy & Cooper, 2011; Chang & Viesca, 2022; Gay, 2015; Ladson-Billings, 1995; Pusztai & Inántsý-Pap, 2016).

Az irányzat képviselőinek és kritikusainak munkái nyomán áttekintjük az alábbi témákat: Azt a kihívást, amelyre válaszként megszületett a CRP: a családok és iskolák kultúrája közötti különbségek természetét és gyökerét (Boreczky, 2000; Gay, 2015; Ladson-Billings, 1995; Lampert et al., 2016; Vavrus, 2008). Ezt követően röviden bemutatjuk a CRP születését, recepciótörténetét (beleértve a konkurens fogalmakat és kritikákat), valamint helyzetét napjainkban. Lefektetjük a CRP elméleti alapjait, bemutatjuk a legnagyobb konszenzust élvező elemeit, majd áttekintjük a CRP konkrét gyakorlatait (Chang & Viesca, 2022; Gay, 2015; Ladson-Billings, 1995; Xiao et al., 2021). A nemzetközi szakirodalom tapasztalatait értelmezzük és adaptáljuk a hazai roma tanulók oktatására. Végül egy magyarországi kutatást mutatunk be, amely elméleti keretként a CRP-t alkalmazta.

A kurzus nyitott minden olyan dolgozat fogadására, ahol a társadalmi egyenlőtlenségek, a kultúrák találkozása, a hátrányos helyzetű vagy a roma tanulók helyzete van középpontban.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Boreczky, Á. (2000). Kultúraazonos pedagógia. Új Pedagógiai Szemle, 50(7–8), 81–92.
- Brown-Jeffy, S., & Cooper, J. E. (2011). Toward a Conceptual Framework of Culturally Relevant Pedagogy: An Overview of the Conceptual and Theoretical Literature. Teacher Education Quarterly, 38(1), 65–84.
- Ceglédi, T. (2024). Roma és nem roma családok, kultúraazonos pedagógia, kultúrák, értékek, igények találkozásai. In G. Pusztai (Ed.), A család-iskola partnerség szülői nézőpontból. Vizsgálatok három országban (pp. 176–187). CHERD-Hungary.
- Chang, W.-C., & Viesca, K. M. (2022). Preparing Teachers for Culturally Responsive/Relevant Pedagogy (CRP): A Critical Review of Research. Teachers College Record, 124(2), 197–224. <https://doi.org/10.1177/01614681221086676>
- Fónai, M. (2020). Roma/cigány közösségek. In G. Pusztai (Ed.), Nevelésszociológia (pp. 177–205). University Press.
- Ladson-Billings, G. (1995). Toward a Theory of Culturally Relevant Pedagogy. American Educational Research Journal, 32(3), 465–491. <https://doi.org/10.3102/00028312032003465>
- Pusztai, G., & Inántsý-Pap, Á. (2016). An Underground Church-Run School During The Communist Rule In Hungary (1948-1990). Historia y Memoria de La Educación, 16(4), 177–213. <https://doi.org/10.5944/hme.4.2016.15734>
- Reay, D. (2017). Miseducation: Inequality, Education and the Working Classes. Policy Press.
- Rutigliano, A. (2020). Inclusion of Roma students in Europe: A literature review and examples of policy initiatives (Vol. 228). OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/8ce7d6eb-en>

Speciálkollégiumok

Angol összehasonlító pedagógia (I. évf.)

Oktató: Dr. Novák Ildikó

A kurzus célja: A hallgatók angol nyelvű szövegolvasási készségének fejlesztése. Angol nyelvű tanulmányok elemzése során áttekintjük az angol mondatok és szövegek szerkezetének jellemzőit, a nehezebb nyelvtani szerkezeteket, szövegolvasási és elemzési technikákat, valamint az eredmények szintetizálásának és átfogalmazásának lehetőségeit.

A kurzus teljesítése: 5 kijelölt és 10 saját keresés alapján kiválasztott angol nyelvű tanulmány eredményeinek összefoglalása és egy legalább 60 tételből álló szakmai szókincslista elkészítése a kurzus végére.

EdCompInt Course – English-speaking comparative education (II.)

Course Leader: Prof Tamas Kozma, PhD, DSc

Instructor: Zsuzsanna Demeter-Karászi, PhD

Aims

- a) to introduce students to the realm of comparative education (concepts, expressions, themes, main lines of research interests, history)
- b) to get them acquainted with key literature, publishers, and forums of comparative (and international) education, with a focus on Europe
- c) to train them in competencies necessary for international workshops, conferences and related cooperations.

Objectives

- a) to collect relevant literature with the help of information centres (internet, library, additional resources)
- b) to exercise critical reading, analysis and discussion on relevant literature in comparative/international education (mainly in English from continental Europe)
- c) to compose seminar papers (in English) and short review articles on the literature overview.

Course Methodology

- a) engaging in open discussions
- b) submitting seminar papers, reviewing and/or defending them
- c) publishing short review articles on English papers (possibly international) forums.

Course Requirements

- a) participation in the contact lessons and in the discussions
- b) a presentation of the literary item chosen (some 15 minutes plus a 5-minute question-answer session)
- c) a seminar paper / proposed book review, 4000--5000 words

„VERGLEICHENDE PÄDAGOGIK: DEUTSCH“

SEMINAR FÜR DOKTORAND*INNEN

Oktató: Prof. Dr. László Brezsnyánszky László, Dr. habil. Rébay Magdolna

Ziele des Seminars

Das Ziel des Seminars ist anhand der Fachliteratur die deutsche erziehungswissenschaftliche Fachsprache kennenzulernen und diese in Wort und Schrift zu benützen. Zum theoretischen Teil der Dissertation wird deutschsprachige Fachliteratur – v. a. Artikel – gesammelt, bearbeitet und interpretiert. Die Texte werden gemeinsam unter Mitwirkung des Betreuers bzw. der Betreuerin ausgewählt.

Anforderungen

Interpretative Zusammenfassung von drei deutschsprachigen wissenschaftlichen Beiträgen (Artikel oder Buchkapitel) in ungarischer Sprache (insgesamt in etwa 30.000 Zeichen) um die internationale theoretische Einbettung des Promotionsthemas vorzubereiten.

Zeitpunkt des Seminars

Drei Sitzungen im Hauptgebäude der Universität zu gemeinsam vereinbarten Zeitpunkten. Jedes Mal besprechen wir eine interpretative Zusammenfassung des Inhalts eines neuen Beitrags. Bitte senden Sie Ihre Texte mindestens eine Woche vor dem Kurs an rebay.magdolna@arts.unideb.hu.

Bitte sprechen Sie mit den Seminarleitern, bevor Sie die ausgewählten Artikel oder Buchkapitel bearbeiten. Bitte senden Sie Ihre Vorschläge (konkrete Texte) mindestens 3 Wochen vor jeder Veranstaltung.

Am Ende des Semesters werden Sie gebeten, eine überarbeitete Fassung der drei Texte als Seminararbeit einzureichen. Literaturhinweise mit Seitenangabe ist obligatorisch.

Kutatási gyakorlatok

Kutatási szeminárium (I-II. évfolyam)

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A kutatási szeminárium célja kettős. Egyrészt a doktorandusz által végzett (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatás eredményeit elemző, publikálásra előkészületben lévő tanulmányszöveg és az ennek alapján készült összefoglaló előadás elsődleges prezentálására teremt alkalmat. Másrészt a szeminárium a tudományos viták koreográfiája szerint épül fel, melynek része az opponensek véleményének ismertetése, a vita valamint a vita során felmerült kérdésekre való válaszadás. A szemináriumon bemutatott kutatási probléma és részeredmény exponálása után a szeminárium valamennyi résztvevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. Összességében a szeminárium célja olyan készségek és technikák formálása, amelyekkel a hallgató képes saját kutatói véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni, mások álláspontját megérteni és a kutatótársak javaslatait hasznosítani. A szeminárium alapvető hozzájárulása ahhoz is, hogy a hallgató fölkészülhessen a majdani téziszvédésre, illetve disszertációja nyilvános vitájára.

Oktatáskutatás módszertana I. (I. évfolyam)

Bevezetés a társadalomtudományi kutatásokba 1.

Oktató: Dr. habil. Kovács-Nagy Klára

A kurzus célja, hogy betekintést nyújtson a doktoranduszok számára a tudományos megismerés jellemzőibe, a társadalomtudományi kutatómunka sajátosságaiba, megismertesse annak lépését, folyamatát, módszereit, s az eredmények közzétételének kritériumait.

A legfontosabb témák:

- A tudomány, tudományos megismerés és a kutatás. A kutatás indítékai, a kutatás fajtái, a társadalomtudományi kutatás típusai.
- A tudományos megismerés természete.
- A társadalomtudományi kutató munka sajátosságai, a kutatási terv és lépései.
- A társadalomtudományos kutatás módszerei.
- A társadalomtudományi kutatás eredményeinek közzététele.

A kurzuson végzett tevékenység követelménye, értékelése

- A szeminárium alatt kiselőadás tartása. **Minden hallgató kiselőadást formájában bemutatja kutatási tervét, melynek tartalmaznia kell a kutatása témáját, célját, kérdéseit, relevanciáját, néhány szakirodalmat a témában, ezek alapján a hipotéziseket, módszerét és mintáját. Előadás max. 10 perc**
- A szemináriumi munka végére a hallgatók elkészítik saját **kutatási tervüket, minimálisan (1,5 sortávolsággal) 40 oldal terjedelemben, minimum 40.000 karakter terjedelemben.** A kutatási terv leadásának határideje: 2026. január 15.

Kötelező irodalom:

- Babbie, Earl (2005): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Balassi Kiadó, Budapest
- Dusa Ágnes Réka (2015): Pedagógusok kutatási közreműködésre való felkészítése. Módszertani tankönyv
- Majoros Pál (2005): A kutatómódszertan alapjai. Perfekt Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

- Eco, Umberto (1992): Hogyan írjunk szakdolgozatot. Gondolat, <http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/E-k%C3%B6nyvek/Eco%20Hogyan%20%C3%ADrjunk%20szakdolgozatot.pdf>

- Falus Iván (2004): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe Műszaki K.
- Héra Gábor – Ligeti György (2005): Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. Osiris, Budapest
- Kuhn, Thomas: A tudományos forradalmak szerkezete. Gondolat, Budapest, 1984.
- Laki János (szerk.) (1998): Tudományfilozófia Osiris Kiadó, Láthatatlan Kollégium, Budapest

A szisztematikus szakirodalomelemzés módszertana

Oktató: Dr. Bacskai Katinka

Kurzus célja: A kurzus célja a szisztematikus szakirodalomelemzés módszertanának megismerése. A szisztematikus szakirodalomelemzés olyan szakirodalomgyűjtési módszertanra épül, amely biztosítja, hogy a feldolgozott szakirodalom adott szempontok alapján reprezentatív legyen, így, szemben a hagyományos szakirodalmi összefoglaló tanulmánnyal, jobban kiküszöböli az egyéni torzításokat. A kurzus során megismerkedünk a szisztematikus szakirodalmi tanulmányok típusaival, az irodalomgyűjtés szabályaival és a módszertannal (Harris et al., 2014; Kamarási & Mogyorósy, 2015; Munn et al 2018; Newman & Gough, 2020).

A kurzus tematikája:

1. A szisztematikus szakirodalomelemzés módszertanának megismerése
2. Saját kulcsszavak alapján a keresés pontosítása, a feltételek véglegesítése

Számonkérés:

A teljesítéshez egy dolgozatot kell benyújtani, amely tartalmazza a doktorandusz témájának a magyar nyelvű szakirodalmát. A dolgozatnak tartalmaznia kell a PRISMA protokoll alapján elkészített **folyamatábra**, amely a feltárt szakirodalom feldolgozási fázisait mutatja meg. Ebben a dokumentumban feltüntetendők továbbá a **kulcsszavak, amelyekkel a keresés történt, a keresés pontos körülményei, időintervalluma, a használt adatbázisok, az inklúziós és exklúziós kritériumok és a bekerült szakirodalom pontos bibliográfiája**. Ennek leadási határideje 2026. január 20.

Ajánlott irodalom:

- Alexander, P. A. : Methodological Guidance Paper: The Art and Science of Quality Systematic Reviews. Review of Educational Research February 2020, Vol. 90, No. 1, pp. 6–23
- Gusenbauer M, Haddaway NR. (2020) Which academic search systems are suitable for systematic reviews or meta-analyses? Evaluating retrieval qualities of Google Scholar, PubMed, and 26 other resources. Res Synth Methods. 2020 Mar;11(2):181-217. doi: 10.1002/jrsm.1378. Epub 2020 Jan 28. PMID: 31614060; PMCID: PMC7079055.
- Harris, J. D., Quatman, C. E., Manring, M. M., Siston, R. A., & Flanigan, D. C. (2014). How to write a systematic review. The American Journal of Sports Medicine, 42(11), 2761–2768. <https://doi.org/10.1177/0363546513497567>
- Kamarási V., & Mogyorósy G. (2015). Szisztematikus irodalmi áttekintések módszertana és jelentősége. Segítség a diagnosztikus és terápiás döntésekhez. Orvosi Hetilap, 156(38), 1523–1531. <https://doi.org/10.1556/650.2015.30255>
- Moher D, Shamseer L, Clarke M, Ghersi D, Liberati A, Petticrew M, Shekelle P, Stewart LA. Preferred Reporting Items for Systematic Review and Meta-Analysis Protocols (PRISMA-P) 2015 statement. Syst Rev. 2015;4(1):1. doi: 10.1186/2046-4053-4-1
- Munn, Z., Peters, M.D.J., Stern, C. (2018) Systematic review or scoping review? Guidance for authors when choosing between a systematic or scoping review approach. BMC Med Res Methodol 18, 143 (2018). <https://doi.org/10.1186/s12874-018-0611-x>
- Newman, M., & Gough, D. (2020). Systematic Reviews in Educational Research: Methodology, Perspectives and Application. In O. Zawacki-Richter, M. Kerres, S. Bedenlier, M. Bond, & K. Buntins (Eds.), Systematic Reviews in Educational Research: Methodology, Perspectives and Application (pp. 3–22). Springer Fachmedien. https://doi.org/10.1007/978-3-658-27602-7_1

További hasznos linkek:

[What is a Rapid Review? - Systematic Reviews & Other Review Types - Research Guides at Temple University](#)
[PRISMA \(prisma-statement.org\)](https://prisma-statement.org)
[5 software tools to support your systematic review processes \(ifis.org\)](#)

Publikációs etikai kurzus

Oktató: Prof. Dr. Engler Ágnes

Kurzus célja: A kurzus a doktori hallgatók felkészülését hivatott segíteni a disszertáció elkészítésében, mégpedig etikai megközelítésben. A félév során az elméleti és empirikus részben egyaránt megjelenő hazai és nemzetközi szakirodalom felhasználásának és hivatkozásának módját sajátítjuk el.

A dolgozat munkálatai közben sokrétű figyelem fordul az írásmű tartalmi egységeinek kialakítására, az elméleti és empirikus fejezet összhangjára, az irodalom kellő mélységű és minőségű bemutatására, a megfelelő stílusra és nyelvezetre, az empirikus kutatás szakszerű bemutatására, az adatok feldolgozásának változatos módszertanára, az eredmények megfelelő értelmezésére, a teljes kutatás összegzésére és szintézisére, az eredmények hasznosíthatóságára – hogy csak a legfontosabb kritériumokat említsük. A szakirodalom felkutatása, feldolgozása, a dolgozatba történő beépítése, illetve a forrás meghivatkozása szintén lényegi része a dolgozatírásnak, de a dolgozat számos követelményei között eligazodni szándékozó, legtöbb esetben körültekintő figyelem és fegyelem sem elegendő ahhoz, hogy publikációetikailag elfogatható mű szülessen. Az etikai szempontból is kifogástalan, sikerrel védhető dolgozat elkészítéséhez kíván segítséget nyújtani a kurzus.

Kutatásmódszertan I. (I. évf.)

Oktató: Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka

Kurzus célja: A kurzus célja a doktoranduszok felkészítése a disszertáció empirikus elemzéseire, az SPSS program segítségével. A kurzuson a doktoranduszok laptopján legyen feltelve az SPSS program, mivel azzal fogunk dolgozni.

Tematika

1. Minta kérdőív kitöltése, címkézés (változó nevek, változók típusai, label, missing values, változók mérési szintjei). Adatbevitel, egy minta adatbázis elkészítése.
2. Minta főbb jellemzői, demográfiai adatok, egyéb változók alapmegoszlásai (frequencies), folytonos változók átlaga és szórása (descriptives), változók újrakódolása (recode), új változók képzése (compute).
3. Hipotézis-tesztelés, kétváltozós elemzések (crosstabs, compare means, t-próba, Chi-négyzet statisztika, Anova-teszt, correlate bivariate).

Számonkérés: Az órai munka + házi feladatok (jan 15.-ig fenyesh@gmail.com)

Ajánlott irodalom:

- Kolosi Tamás – Rudas Tamás: Empirikus problémamegoldás a szociológiában OMIKK, TÁRKI Budapest, 1988.
- Sajtos László – Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv Alinea Kiadó Budapest
- Falus Iván – Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára OKKER Kiadó 2000.
- Székelyi Mária – Barna Ildikó: Túlélőkészlet az SPSS-hez Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára Typotex Kiadó 2002

Oktató: Prof. Dr. Polónyi István

Kurzus célja, hogy megismertessen az oktatáskutatás során használható hazai és nemzetközi statisztikai forrásokkal. A hazai demográfiai, felsőoktatás és munkaügyi statisztikai források mellett áttekintést ad többek között az UNESCO, az OECD, az ILO, a WHO és az EU statisztikai forrásokról, az azokban fellelhető adatokról.

A kurzuson végzett tevékenység követelménye, értékelése

A szemináriumi munka végén a hallgatók házi dolgozatként statisztikai adatkeresést, elemzést és feldolgozást készítenek, elsősorban saját kutatási témájukkal összefüggésben (ill. más jellegű téma esetében az előadóval egyeztetett témában).

Források (amelyekkel foglalkozunk):

- Magyar statisztikai kiadványok:
 - Oktatási évkönyvek: Statisztikai tájékoztató Oktatási évkönyv
 - Munkaerő-piaci helyzetkép
 - Kutatás-fejlesztés
- Néhány fontos magyar statisztikai adatforrás:
 - Oktatási Hivatal honlapján elérhető statisztikák
 - KSH honlapján elérhető statisztikák
 - Felvételi (felvi.hu) statisztikák:
 - Munkaügyi statisztikák (nfsz, ksh)
 - Szakképzési statisztikák (nive.hu)
- Néhány nemzetközi statisztikai adatforrás:
 - UNESCO
 - UNDP
 - OECD
 - WORLDBANK
 - EUROSTAT
 - EURYDICE
 - THE WORLD ECONOMIC FORUM
 - ILO
 - EURES (EUropean Employment Services)
 - CIA
- Néhány adatbázis
 - FELVÉTELI
 - DPR
 - Kompetenciamérés
 - PISA
 - TIMMS
 - EUROSTUDENT

Oktató: Dr. Demeter-Karászi Zsuzsanna

A kurzus célja:

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a kvalitatív kutatás alapelveit, módszertanát és az Atlas.ti szoftver használatát a kvalitatív adatok elemzésében. Az első alkalom a kvalitatív kutatás elméleti és módszertani hátterére fókuszál, kiemelve a különböző adatgyűjtési technikákat (interjú, megfigyelés, dokumentumelemzés). A második alkalom az Atlas.ti használatának gyakorlati bemutatására épül: a résztvevők megismerik az adatok importálását, kódolását, memo-k és hálózatok létrehozását. A harmadik alkalom a gyakorlati alkalmazásra helyezi a hangsúlyt, ahol a hallgatók saját kutatási témáik alapján végeznek kvalitatív adatfeldolgozást az Atlas.ti segítségével. A kurzus végére a résztvevők képesek lesznek önállóan kvalitatív adatokat elemezni, tematikus kategóriákat létrehozni és az eredményeiket tudományos keretek között bemutatni. A tanulási folyamat során a gyakorlati példák és interaktív feladatok segítik a mélyebb megértést.

1. alkalom: Bevezetés a kvalitatív kutatásba (a kvalitatív kutatás alapelvei, adatgyűjtési módszerek, a kvalitatív tervezés lépései, kódolás és tematizálás elmélete)
2. alkalom: Az Atlas.ti használata (szoftver kezelőfelülete, adatok importálása, szervezése, kódolás, hálózatépítés)
3. alkalom: Gyakorlati alkalmazás (saját adatok elemzése az Atlas.ti-ben, kódolás, tematizálás adatokon, eredmények vizualizációja)

Követelmények:

Saját Atlas.ti projekt elkészítése az előre meghatározott lépések mentén (dokumentumok importálása, dokumentumok csoportosítása, kódok létrehozása, idézetek kódolása, kódcsaládok létrehozása, hálózat létrehozása, adatlekérdezések), valamint az adatlekérdezések szövegesítése, módszertani fejezet ehhez kapcsolódó részének megírása.

Leadási határidő:

2026. január 5.

Ajánlott irodalom:

- Johnstone, B. (2000). Qualitative methods in sociolinguistics. Oxford University Press.
- Mason, J. (2005). A kvalitatív kutatás. József Műhely Kiadó.
- Kvale, S. (2005). Az interjú. József Műhely KFT.
- Sántha, K. (2006). Mintavétel a kvalitatív pedagógiai kutatásban. Gondolat Kiadó.
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). A kvalitatív kutatás alapjai. L'Harmattan.
- Sántha, K. (2009). Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába. Eötvös József Könyvkiadó.
- Sántha, K. (2011). Abdukció a kvalitatív kutatásban. Eötvös József Könyvkiadó.
- Kuckartz, U. (2014). Qualitative text analysis: a guide to methods, practice & using software.
- Sántha, K. (2015). Trianguláció a pedagógiai kutatásban. Eötvös József Könyvkiadó.
- Susanne, F. (2019). Qualitative data analysis with Atlas.ti. SAGE.
- Saldana, J. (2021). The coding manual for qualitative researchers.

Szabadon választható kurzusok

Kutatócsoport-munka

CHERD szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A doktoranduszok és doktorjelöltek egyik legfontosabb gyakorlőhelye a Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központja (CHERD-Hungary), mely nemcsak a felső- hanem a közoktatás területén végez kutatásokat. A kutatások másfél évtizede vizsgálják az intézményi és tanulói/hallgatói döntéseket, nagymintás adatfelvételek és kvalitatív adatalkotó munka eredményeképpen hatalmas adatanyag áll rendelkezésre, melyhez a Központ által beszerzett országos és nemzetközi adatbázisok társulnak. A Központ tudományos kutatási és fejlesztési és innovációs pályázatokon vesz részt, a kutatói gyakorlat során a doktoranduszok nemcsak alkotó részesei a kutatásoknak, hanem hazai és nemzetközi folyóiratokban és konferenciákon való megjelenésre is felkészülünk, s az itt végzett munka képezi több disszertáció magját is.

Tanuló közösségek és innovációk (LearnInnov)

Oktatók: Prof. Dr. Kozma Tamás, Dr. Márkus Edina

Cél

A Tanuló közösségek és társadalmi innovációk (LearnInnov) eddigi kutatás eredményeit felhasználva új kutatásba (Kikből lesznek innovátorok?) kapcsolódhatnak be a kurzus résztvevői. A fenntartható innovációk és a tanulás összefüggéseit vizsgáló kutatás épít az előzményekre, amelyekben a tanuló régiókat és közösségeket részben statisztikai, részben pedig terepkutatás segítségével kívántuk vizsgálni. A kurzus résztvevői közösen vizsgálják az innovátorok pályafutását és a (felnőtt) tanúlással való kapcsolataikat.

A LearnInnov kutatásba bekapcsolódók lektorált tanulmányait a Régió és Oktatás c. sorozat XV. köteteként jelentetjük meg.

Tevékenységek

- A hallgatók a kutatás céljához és résztémáihoz kapcsolódóan szakirodalmi feldolgozást végeznek.
- az előző kutatási szakaszban már tapasztalatot szerzett hallgatók a korábban vizsgált eseteik alakulását követik nyomon.
- Az új résztvevők új eseteket vizsgálnak a LeaRn-kutatásban kialakított kutatási módszerekkel. (Lásd az Irodalom menüpontot)
- Főlkészülés az ECER 2026 konferencián való részvételre (szekció szereplés).

Követelmények

- Terepmunka alapján esettanulmány készítése kb 30e karakter terjedelemben
- Esettanulmány alapján konferencia előadás készítése és bemutatása

A nemzedékek közötti értékátadás és a jövőtudatosság

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Csók Cintia

Az értékek és a jövőorientáció szorosan összefonódnak: az értékek irányt mutatnak az egyén és a közösség jövőtervezésében, szűrőként segítik a lehetséges jövők közötti választást, és motivációt adnak a célok eléréséhez. A generációk közötti értékátadás minősége alapvetően befolyásolja a fiatalok jövőképeit, identitását és társadalmi mobilitását. Különösen fontos ez a hátrányos helyzetű tanulók esetében, akik számára a jövőorientáció fejlesztése hozzájárulhat az iskolai sikerességhez és a társadalmi esélyegyenlőséghez. A kutatás célja feltárni, hogy milyen egyéni, családi, iskolai és társadalmi tényezők hatnak a jövőtervezési képességekre, illetve hogyan segíthetik pedagógiai intervenciók ezek fejlődését. Emellett vizsgáljuk, hogy főképpen a globalizáció és a digitalizáció hatására bekövetkezett a gyors társadalmi átalakulás miként alakítja az értékek továbbadását és a fiatalok jövőhöz való viszonyát. A két kutatási irány összekapcsolása lehetőséget ad egy komplex, innovatív fejlesztőprogram kidolgozására, amely egyszerre támogatja a jövőorientációt és az értékek tudatos átadását. szemeszter fő feladatai: (1) szisztematikus szakirodalmi áttekintés készítése a jövőorientáció fogalmáról, fejlesztési lehetőségeiről és mérési módszereiről, különös tekintettel a hátrányos helyzetű tanulóakra; (2) feltáró interjúk készítése tanulókkal, szülőkkel és pedagógusokkal a jövővel kapcsolatos elképzeléseikről, tapasztalataikról. A kurzus során a doktoranduszok aktívan részt vesznek az adatgyűjtésben és az elemzésében.

Ajánlott szakirodalom

- Ahvenharju, S., Minkinen, M., & Lalot, F. (2018). The five dimensions of Futures Consciousness. *Futures*, 104, 1-13. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2018.06.010>
- Ceglédi, T. (2018). Ugródeszka. Reziliencia és társadalmi egyenlőtlenségek a felsőoktatásban. CHERD-Hungary.
- Inglehart, R. (1997). *Modernization and Postmodernization: Cultural, Economic, and Political Change in 43 Societies*. Princeton University Press.
- Nurmi, J. E. (1991). How do adolescents see their future? A review of the development of future orientation and planning. *Developmental Review*, 11(1), 1–59. [https://doi.org/10.1016/0273-2297\(91\)90002-6](https://doi.org/10.1016/0273-2297(91)90002-6)
- Pusztai, G. (2004). Kapcsolatban a jövővel: Roma/cigány diplomások pályafutását támogató erőforrások. *Valóság*, 47(5), 69–84.
- Schwartz, S. H. (2012). An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values. *Online Readings in Psychology and Culture*, 2(1). <https://doi.org/10.9707/2307-0919.1116>
- Zimbardo, P. G., & Boyd, J. N. (1999). Putting time in perspective: A valid, reliable individual-differences metric. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77(6), 1271–1288. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.77.6.1271>

Elköteleződés és eredményesség a sportban

Oktató: Dr. Kovács Karolina Eszter

A kurzus célja a sport melletti elköteleződés legmagasabb szintjének, a sportperzisztencia jelenségének és a rá ható faktoroknak a feltárása. A sportperzisztencia egy végtermékként tekinthető a sporteredményesség és az elköteleződés vonatkozásában. Olyan személyiségvonásokat és eredményességi mutatókat feltételez, melyek alapján a személy nem egyszerűen kitart a sporttevékenység mellett, hanem minőségileg köteleződik el. Ezt a magatartást és eredményességet takarja a sportperzisztencia. A félév során megnézzük, mi a sportperzisztencia hozzáadott értéke, miben több mint a sportmotiváció, milyen faktorok hatnak alakulására és hogyan illeszthető a résztvevők kutatási területéhez. A Sportperzisztencia kutatócsoporttal történő együttműködés keretein belül a résztvevők lehetőséget kapnak a sportperzisztenciát meghatározó individuális, mikro-, exo- és makrorendszer-szintű faktorok szerepének elemzésére Bauman és munkatársai (2012) sportra adaptált ökológiai modelljére alapozva egy kvantitatív kutatási adatbázis felhasználásán keresztül (N=1105). A kutatócsoport másik aktuális kutatása egy sportperzisztencia tréning eredményességének vizsgálata, amely során egy 6 blokkból álló, elméleti és gyakorlati ismeretanyagokat is magába foglaló tréningcsomag tesztelésére kerül sor, randomizált kontrollált kutatási keretek között. A tervezett tematika alapján a félév végére (legalább) egy, a résztvevőkkel közös tanulmány készítése a cél, amelyet egy Q1-es színvonalú folyóiratban tervezünk publikálni.

Ajánlott irodalom:

- Bauman, A. E., Reis, R. S., Sallis, J. F., Wells, J. C., Loos, R. J., & Martin, B. W. (2012). Correlates of physical activity: Why are some people physically active and others not? *The Lancet*, 380(9838), 258–271. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(12\)60735-1](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(12)60735-1)
- Clancy, R. B., Herring, M. P., MacIntyre, T. E., & Campbell, M. J. (2016). A review of competitive sport motivation research. *Psychology of Sport and Exercise*, 27, 232-242. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2016.09.003>
- Jösaar, H., Hein, V., & Hagger, M. S. (2011). Peer influence on young athletes' need satisfaction, intrinsic motivation and persistence in sport: A 12-month prospective study. *Psychology of Sport and Exercise*, 12, 500-508.
- Kovács, K. (2022). Sportoló campus—Eredményes hallgató? *CHERD*.
- Kovács K. E. (2021). A sportperzisztencia vizsgálata az egészség, kapcsolati háló, motiváció és tanulmányi eredményesség függvényében. *Iskolakultúra*, 31(5), Article 5. <https://doi.org/10.14232/ISKKULT.2021.05.55>
- Kovács K. E., & Csukonyi C. (2024). A sportperzisztencia vizsgálata. In J. Langerbő Bucgwald, I. Koós & G. Velics (Eds.), *Az oktatás határdimenziói*. (Budapest-Debrecen). Debreceni Egyetemi Kiadó - Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete.

Kurzus időpontja: megbeszélés alapján

Kutatási- és tudományszervezési készségfejlesztés

Szakirodalmi olvasó szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Kozma Tamás

Cél

- A neveléstudomány / oktatáskutatás néhány vezető folyóiratának folyamatos figyelemmel kísérése
- A szaknyelvi szókincs gazdagítása
- Az elektronikus folyóirat hozzáférés és adatbázisok ismerete és használata
- Gyakorlás a folyóiratok ismertetésében (szóban és írásban)

Anyag

A következő folyóiratok kerülhetnek ismertetésre (amennyiben elérhetők az EISz-ben vagy a JStore-ban)

- Review of Educational Research
- International Journal of Educational Development
- Harvard Educational Review
- Comparative Education
- International Review of Education
- International Higher Education
- European Education
- OA (szabad hozzáférésű) digitális folyóiratok
<https://docs.google.com/document/d/1UOWjFkTk3zZglYhw7eaGd0XRq2tjlwqIIURMNJdfBxU/edit>

Teljesítés

Rendszeres, aktív részvétel a foglalkozásokon

Folyóirat évfolyam ismertetése mintegy 20 000 karakterben

Érdeklődési kör

- doktori hallgatók (választható, ösztöndíjasoknak ajánlott!)
- magszteri hallgatók (választható)
- minden érdeklődő ("open access")

Hely, idő

Ütemezés szerinti dátumokon (10/14, 11/18, 12/9) 14.00 - 15.30 óra között

Személyesen és szükség esetén online

Elektronikus kiadványkészítés a HERJ példáján

Oktató: Prof. Dr. Kozma Tamás, Dr. Sebestyén Krisztina

Leírás

A hallgatókkal megismertetjük a tudományos szövegek elektronikus publikálásának lehetőségeit és a publikálás munkafolyamatát. A kurzus résztvevői gyakorlati tapasztalatokra tesznek szert a HERJ (Hungarian Educational Research Journal <https://akjournals.com/view/journals/063/063-overview.xml>) aktuális számainak létrehozásában. A foglalkozások az Akadémiai Kiadó közreműködésével szervezzük.

Cél

- a) bevezetés az elektronikus folyóiratok készítésébe
- b) ismerkedés az Akadémiai Kiadó szövegkezelő rendszerével és munkaszervezésével
- c) szövegek elektronikus formátumú összeállítása a doktori programhoz és DETEP-hez kapcsolódva
- d) a hallgatók bevonása a HERJ szerkesztőségének tevékenységébe

Munkaszakaszok

- a) Tájékozódás a szerkesztendő lapszámokról. Jó példák elektronikus kiadványokra, folyóiratokra (kiadott anyagok tanulmányozása). A használt technikai megoldás tanulmányozása (az AK közreműködésével).
- b) A lapdízajn esetleges közös átalakítása, az elektronikus felület véglegesítése.
- c) A szerkesztési folyamat megismerése. A szerkesztési munka megkezdése: formai javítások.
- d) A szerkesztési folyamat tartalmi fázisa: nyelvi ellenőrzés, lektoráltatás, a korrekciók elvégzése, végül a szövegek előkészítése a megjelenésre).
- e) Előkészítés a publikálásra: a nyomtatási formátum kialakítása, illetve az elektronikus megjelenés.

A szemeszter speciális feladatai

- a) Nemzetközi kapcsolatépítés, új tematikus számok (Kozma Tamás)
- b) Számok összeállítása és figyelemmel kísérése (Fehérvári Anikó & Sebestyén Krisztina)
- c) Saját írás készítése és annak alapján a szerkesztési tevékenységek folyamatának figyelemmel kísérése (Sebestyén Krisztina, Bükki Eszter & Sitku Krisztina)
- d) Social media felületek (Facebook, Twitter, Academia.edu) menedzselése (Kocsis Zsófia)

Tevékenységszabványok

- a) részvétel a szerkesztési munkálatokban
- b) személyes megbeszéléseken a technikai problémák megvitatása

Követelmények

- a) a készülő folyóiratszámok kialakításában való részvétel
- b) a szerkesztési folyamat pontos követése a megadott technikai apparátussal

Idő, hely

Ütemezés szerint, két hetente csütörtökön 8.00-9.00 (GMeet)

Publikáció előkészítő szeminárium (CEJER)

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Dr. Demeter-Karászi Zsuzsanna

A kurzus célja a tudományos szövegalkotás kritériumait meghatározó alapelvek megismerése és alkalmazása, valamint az ennek megfelelő szövegalkotás és szerkesztés gyakorlása. A szeminárium gyakorlatorientált. A Debreceni Egyetem Kiadó felkérésére nemzetközi folyóirat működik Central European Journal of Educational Research (CEJER) néven. A kurzus munkájában résztvevő doktoranduszok részt vesznek a Kiadó felületén (<https://ojs.lib.unideb.hu/CEJER>) elérhető online periodika következő számának szerzői és szerkesztői munkálataiban.

Ajánlott irodalom:

- Bayley, S. (2011). *Academic Writing: A Handbook for International Students*. London: Routledge.
- Csermely P. & Gergely P. & Koltay T. & Tóth J. (1999). *Kutatás és közlés a természettudományokban*. Budapest: Osiris.
- Csomós Gy. (2016). A magyarországi tudományos publikálás néhány sajátossága. *Magyar Tudomány*, 177, 226-235.
- Gyurgyák J. (1997). *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Budapest, Osiris.
- Kiss L. L. (2011). A tudományos közlés művészete. *Magyar tudomány*, 172 (6) 734-737.
- Leki, I. (1998). *Academic Writing: Exploring Processes and Strategies*. Cambridge University Press.

Disszeminációs tevékenység

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Csók Cintia

A kurzus célja: Egy kutatás során folyamatos feladat a disszeminációs tevékenység, melynek keretében a kutatási projektek során végzett tevékenységek bemutatását, rész- és összefoglaló eredmények terjesztését tervezi meg és végzi el a kutatócsoport. A disszemináció a kutatás finanszírozójának szemszögéből, szűkebb értelemben a kutatásra fordított emberi és anyagi erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás átláthatóvá tételét jelenti, azonban szélesebb értelemben a tudományos tevékenység részleteinek és eredményeinek a szakmai közösség és a közvélemény számára történő kommunikálását, hagyományos és új formában való megosztását értjük a kifejezésen. Disszeminációs tevékenység kreditek fejében a doktoranduszok a csoportos kutatómunka eredményeinek népszerűsítése érdekében disszeminációs stratégia formálódásához járulnak hozzá, az eredmények kreatív és hatékony megosztásának tervét dolgozzák ki, majd a tervezett feladatok végrehajtásában önállóan részt vállaltak.

Hatásmérés az oktatáskutatásokban

Oktató: Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka

A tantárgy keretében a doktoranduszok, amennyiben saját kutatásukban kísérleti módszert alkalmaznak, vagy un. természetes kísérletek jelennek meg disszertációjukban (projektek, továbbképzések, felzárkóztató programok, oktatáspolitikai beavatkozások...), megtudhatják, hogyan mérhető meg módszertanilag korrekten ezen beavatkozások hatása. Ennek ismeretében, ha később forrást akarnak szerezni (pályázni akarnak), feltüntethetik, hogy eddigi projektjeiknek, beavatkozásaiknak milyen mérhető (reményeink szerint pozitív) hatása volt. A kurzus során szó lesz a hatásvizsgálat és értékelő kutatások különbségeiről és általános jellemzőiről, az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról, a klasszikus kísérleti módszerről és annak korlátairól, és végül a kvázi-kísérleti módszerekről.

Számonkérés: személyes egyeztetés szerint.

Kötelező irodalom:

- Babbie, Earl (2003): *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Balassi Kiadó, Budapest: Kísérleti módszer 249-272, Értékelő kutatások 381-410.
- Sági Matild, Széll Krisztián (2015): *Hatásvizsgálatok alapszintű kézikönyve*. Módszertani segédkönyv oktatáspolitikusok számára (Internetről letölthető)
- Major Klára (2013): *Hatásvizsgálati kézikönyv, I. kötet: Hatásvizsgálat elemzőknek* (Internetről letölthető)

Ajánlott irodalom a társadalmi hatás méréséről:

- Kormos Dóra (2017: szakdolgozat, Corvinus Egyetem): *Hogyan mérhető pontosan és torzítatlanul a társadalmi hatás? Módszertani ajánlások és azok gyakorlati megvalósítása a magyar nonprofit szektorban* (Internetről letölthető)
- Bakó Csaba (2022): *A társadalmi hatásmérésről. A civil-nonprofit szervezetek körében végzett hatásmérési projektek alapján*. Önkéntes Szemle 2(3), 30-57. <https://doi.org/10.53585/OnkSzem.2022.3.30-57> (internetről letölthető)

Adatelemzési gyakorlatok - SPSS, R

Oktató: Dr. Takács Péter

Leírás: A kurzus célja betekintést nyújtani azokba az elemzési módszerekbe, amelyek alkalmasak a mintavételből származó adatok redukálására és több változó kapcsolatrendszerének mélyebb vizsgálatára.

Alkalmazott szoftverek: SPSS, R

Követelmény: írásbeli beszámoló - értékelés ötfokú skálán

Ajánlott irodalom:

- Reiczgel Jenő – Harnos Andrea – Solymosi Norbert (2018): Biostatisztika nem statisztikusoknak. 2. kiadás. Pars Kft., Nagykovács, ISBN 978 883339 8 3
- Barna Ildikó – Székelyi Mária: Túlélőkészlet az SPSS-hez. Többváltozós elemzési technikáról társadalomkutatók számára. Typotex Kft., 2002, ISBN-13 978-963-9326-42-2, ISBN-10 963-9326-42-9
- Münnich Ákos, Nagy Ágnes, Abari Kálmán. Többváltozós statisztika pszichológus hallgatók számára. Bölcsész Konzorcium, Debrecen, 2006. (<http://psycho.unideb.hu/statisztika>), ISBN 963 9704 04 0

Konferenciaszervezés

Oktató: Dr. habil. Buda András

A kurzuson a résztvevők megismerik a jelenléti és az online konferenciák szervezésével kapcsolatos feladatok minden lépését a kezdetektől egészen a lebonyolítással kapcsolatos teendőig. Nem csak elméleti ismereteket kapnak, hanem gyakorlati ismereteket is szereznek ezen a területen, tevékenyen vesznek részt valamilyen konferencia (Pl. OIP, HUCER, Kiss Árpád Emlékkonferencia) szervezésében és/vagy lebonyolításában.

Angol nyelvű társalgási gyakorlat

Oktató: Dr. Novák Ildikó

A kurzus célja: A hallgatók angol nyelvű beszédképességének fejlesztése. A kurzus egyfelől hétköznapi beszédhelyzetek gyakorlásával fejleszti a hallgatók készségét, emellett a tudományos élet során felmerülő beszédhelyzetekre készíti fel a hallgatókat. Javasolt azon hallgatóknak, akik nyelvtudásukat frissíteni szeretnék.

A kurzus teljesítése: Aktív órai részvétel és a kijelölt szavak, kifejezések elsajátítása, mely heti rendszerességgel tesztelésre kerül.

Conference Tandem

Oktató: Dr. Erdei Gábor

A Konferencia tandem kurzus bevezetést nyújt a nemzetközi team munkák világába. Kizárólag eltérő anyanyelvet használó doktoranduszok nemzetközi párok jelentkezhetnek. A páros felkészül egy közös konferencia-előadásra. A konferencia-előadás absztraktját és diabemutatóját alkotják meg a félév során. Az őszi szemeszter végén az absztraktot a kurzusvezetők jóváhagyásával benyújtják a HUCER vagy az ECER konferenciára, tavaszi szemeszterben pedig az ONK-ra.

Ajánlott szakirodalom:

Becker, L. 2014. Presenting Your Research: Conferences, Symposiums, Poster Presentations and Beyond. London: Sage

Tematikák

III. évfolyam számára

Kutatási szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Fónai Mihály

A kutatási szeminárium célja kettős. Egyrészt a doktorandusz által végzett (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatás eredményeit elemző, publikálásra előkészületben lévő tanulmányszöveg és az ennek alapján készült összefoglaló előadás elsődleges prezentálására teremt alkalmat. Másrészt a szeminárium a tudományos viták koreográfiája szerint épül fel, melynek része az opponensek véleményének ismertetése, a vita valamint a vita során felmerült kérdésekre való válaszadás. A szemináriumon bemutatott kutatási probléma és részeredmény exponálása után a szeminárium valamennyi résztvevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. Összességében a szeminárium célja olyan készségek és technikák formálása, amelyekkel a hallgató képes saját kutatói véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni, mások álláspontját megérteni és a kutatótársak javaslatait hasznosítani. A szeminárium alapvető hozzájárulás ahhoz is, hogy a hallgató fölkészülhessen a majdani téziszvédésre, illetve disszertációja nyilvános vitájára.

Kutatásmódszertan gyakorlat

Oktató: Dr. habil. Kovács-Nagy Klára

A kurzus célja, hogy a doktoranduszok eddigi ismereteire alapozva gyakorolják az alapvető statisztikai eljárásokat. Kitérünk a kutatási kérdések, hipotézisek megfogalmazásra és tesztelésére külön hangsúlyt fektetve arra, hogy az egyes kérdéseket hogyan kell megfogalmazni a kérdőívekben, s hogyan kell olyan változókká alakítani, amelyek lehetővé teszik a kutatási kérdések és hipotézisek statisztikai tesztelését. A kurzus további célja, hogy a doktoranduszok megismerjék és elsajátítsák olyan adatredukciós eljárások használatát, melyek segítségével kevesebb változóval tudnak majd dolgozni a további összefüggések (egy és többváltozós elemzések) tárhatók fel. Ebben a félévben a főkomponens-, faktor és klaszteranalízis módszereivel ismerkedünk meg és a megadott adatbázis segítségével fogjuk gyakorolni. Kitérünk arra is, hogy a létrejött változókat hogyan lehet bevonni a kétváltozós elemzésekbe.

Tematika

Minta, reprezentativitás, szignifikanciaszint, statisztikai analízisek fogalmai és jelentőségük. Egy- és többváltozós elemzések futtatása és értelmezése a HERD 2012 és – amennyiben van – egy saját kutatás adatain.

Oktatási forma

A kurzus jelenléti formában valósul meg, s mutatja az elemzések menetét a küldött adatbázison.

Számonkérés: A kurzus során megtanult módszerek alkalmazásával rövid (kb. 8-10 oldal), gyakorló jellegű publikáció (az Educatio folyóirat Kutatás közben rovatában megjelent írásokhoz hasonlóan) készítése szabadon választott téma alapján. Határidő: 2026. január 15. Saját adatbázis esetén lehetőség van online konzultációra az elemzések lefuttatásához és értelmezéséhez.

Szükséges eszközök: a kurzus hatékony teljesítéséhez az órákra internettel és SPSS programcsomaggal ellátott laptopon kell dolgozni. Az órai feladatok megoldásához a HERD 2012 adatbázist Kovács Klárától szükséges elkérni az első előadás előtti héten.

Ajánlott irodalom

- Babbie, E.2003. A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó.
- Moksony Ferenc 2018. Gondolatok és adatok: társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. 3. bővített kiadás. Budapest: Budapesti Corvinus Egyetem.
- Sajtos László – Mitev Ariel 2007. SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest.
- Székelyi Mária – Barna Ildikó 2002. Túlélőkészlet az SPSS-hez Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára Budapest, Typotex Kiadó.

Adatbázis bemutatás I.

Oktató: *Dr. Ceglédi Tímea*

A kurzus célja: A szemeszter során a doktoranduszok a disszertáció elemző fejezeteinek alapját képező adatfelvétel, adatrögzítés és az adatbázis építés munkálatait végzik a kutatási tervnek megfelelően, melynek produktuma egy adatbázis. Az adatbázis jelentése: Egymással összefüggő kutatási adatok összegyűjtése, előre meghatározott módon és logikai rendszer szerint, az összetartozó adatok eredeti kapcsolatait tükrözve. A kutatási területtől függően a kvantitatív adatokat, szöveges dokumentumokat, forrásokat rendszerező adatbázis készülhet SPSS, STATA, SAS, R, MAXQDA, ATLAS.ti, Zotero, Paper3 és további szoftver segítségével. Az oktatáskutatásban gyakran használt másodlagos adatelemzés esetén az eredeti adatbázis/ok elemzésre előkészített verzióját tekintjük a doktorandusz adatbázisának.

A kurzus teljesítésének feltétele, hogy a doktoranduszok a szemeszter végén bemutassák 1) az adatbázisukat, valamint 2) írásban (min. 5-10 ezer karakter terjedelemben) összefoglalják adatbázisuk minőségi és mennyiségi paramétereit. Ebben fontos: 2.1) Leírni az adatbázis létrejöttének gyakorlati lépéseit, a lépések mögött álló kutatói döntéseket és azok indoklását. 2.2) Továbbá fejtsék ki, hogy a megvalósított adatbázist mennyiben tartják megfelelőnek az elemzés elvégzéséhez (kiemelve az adatok tudományos értékét és a limitációkat egyaránt). 2.3) Fontos eben az 5-10 ezer karakter terjedelmű írásban továbbá részletesen bemutatni az alapsokaságot nemzetközi vagy országos teljeskörű adatok alapján (pl. OECD, EU, KSH, OKM, OH, KIR, FIR nyilvános vagy kutatásra elkérhető adatbázisai). 2.4) Szükséges kitérni a mintavétel leírására is (mintavételi keret, rendelkezésre álló listák jellemzői, rétegek, mintavételi metódus, véletlenszerűség biztosításának módja vagy elvetésének alapos indoklása stb.). 2.5) Mindezek alapján kérjük elhelyezni az adatokat az alapsokaságban (egymás mellé téve a minta és az alapsokaság főbb ismérveit), s kitérni az általánosíthatóság kérdésére.

2.6) Ugyancsak fontos elhelyezni az adatokat térben és időben: Nemzetközi és hazai viszonylatban az adatfelvétel milyen előzményei ismeretesek (korábbi adatfelvételek a témában); hogyan illeszkednek az értekezésben használt adatok a hasonló nemzetközi és hazai vizsgálatok sorába. 2.7) A benyújtott szöveges összefoglalónak min. 3 módszertani szakirodalmat kell tartalmaznia, amely megalapozza a használt módszertani eljárásokat és azok tudományos elnevezéseit, s alátámasztja a kutatói döntéseket.

Az adatbázis ÉS az összefoglaló benyújtásának további feltétele, hogy 3) a témavezető egy saját maga által szabadon megszövegezett dokumentumban aláírásával ellenjegyezze az adatbázis hitelességét és minőségi megfelelőségét.

Benyújtás határideje: 2026. január 8. (t.cegledi@gmail.com)

Benyújtandó csatolmányok: 1) Az adatbázis; 2) az adatbázist bemutató 5-10 ezer karakter hosszúságú szöveges összefoglaló (amely tartalmazza a fenti 2.1-2.7 pontokat); 3) az adatbázis hitelességét és minőségi megfelelőségét ellenjegyző témavezetői nyilatkozat

Ajánlott szakirodalom:

- American Psychological Association (2020). Publication manual of the American Psychological Association 2020: the official guide to APA style (7th ed.). American Psychological Association. <https://rauterberg.employee.id.tue.nl/lecturenotes/APA-style-2020.pdf>
- A CHERD-Hungary korábbi kutatásainak elemzései: <https://cherd.unideb.hu/>
- A DE BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet valamint a Humántudomány Doktori Iskola Neveléstudományi Programjának Tudományetikai Bizottsága: Etikai irányelvek és útmutató az etikai jóváhagyó nyilatkozat kiadásához https://humandi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/elvektutmutato1valtozat_0.docx
- BABBIÉ, EARL (2005). A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest
- Charmaz, K. (2006). Constructing grounded theory. Sage Publications.

- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). Basics of Qualitative Research (3rd ed.): Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory. SAGE Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781452230153>
- Creswell, John W. (2012). Educational research. Pearson.
- Csíkos Csaba (2020). A neveléstudomány kutatómódszertanának alapjai. ELTE Eötvös Kiadó. Budapest
- Dusa Ágnes Réka (szerk.): Pedagógusok kutatási közreműködésre való felkészítése Módszertani tankönyv. Debrecen.
- Falus Iván & Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára
- Glaser, B. G., & Strauss, A. L. (2017). The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203793206>
- Johnson, R. B., & Christensen, L. (2019). Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches. Sage publications.
- Magyar Tudományos Akadémia (2010). Tudományetikai Kódex. Budapest
- Sajtos László, Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, 2007

Adatfelvételi menedzsment, kutatásszervezés

Oktató: Prof. Dr. Engler Ágnes

A kurzus célja: A kurzus a doktori kutatómunkához kíván segítséget nyújtani. A dolgozat empirikus részén dolgozva a doktoranduszok egy komoly kutatási folyamat mérföldkövein haladnak végig, kezdve a kutatás megszervezésétől, az adatfelvételen át az adatok elemzéséig és disszeminálásáig. A kurzus elsősorban nem kutatómódszertani ismereteket kíván nyújtani, hanem az adatfelvétel sikeres és hatékony végrehajtását igyekszik segíteni. Az adatfelvétel menedzselése során azonosítjuk azokat a lépéseket, ahol kiemelten fontos a kutatásszervezés, majd általánosságban, illetve egyedi eseteket is vizsgálva körülményeink a szervezési feladatokat, kockázatokat, esetleges akadályokat.

Ajánlott irodalom:

- Prusan, P. Research Methodology. Springer International Publishing AG, 2016.
- Jonker, J., Pennink, B. The Essence of Research Methodology. Springer International Publishing AG, 2009.
- Dawson, C. Introduction to Research Methods. Little, Brown Book Group, 2019.
- Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó, 2003.
- Héra Gábor - Ligeti György: Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása. Budapest, Osiris Kiadó, 2005.

Tematikák

IV. évfolyam számára

Kutatási szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A kutatási szeminárium célja kettős. Egyrészt a doktorandusz által végzett (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatás eredményeit elemző, publikálásra előkészületben lévő tanulmányszöveg és az ennek alapján készült összefoglaló előadás elsődleges prezentálására teremt alkalmat. Másrészt a szeminárium a tudományos viták koreográfiája szerint épül fel, melynek része az opponensek véleményének ismertetése, a vita valamint a vita során felmerült kérdésekre való válaszadás. A szemináriumon bemutatott kutatási probléma és részeredmény exponálása után a szeminárium valamennyi résztvevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. Összességében a szeminárium célja olyan készségek és technikák formálása, amelyekkel a hallgató képes saját kutatói véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni, mások álláspontját megérteni és a kutatótársak javaslatait hasznosítani. A szeminárium alapvető hozzájárulása ahhoz is, hogy a hallgató főkészülhessen a majdani téziszvédésre, illetve disszertációja nyilvános vitájára.

Kutatásmódszertan gyakorlat

Oktató: Dr. Dusa Ágnes Réka

A kurzus során tovább mélyítjük a doktoranduszok előző félévekben szerzett, elsősorban többváltozós eljárásokhoz kapcsolódó, illetve kétváltozós összefüggéseket vizsgáló elemzési eljárásokról szerzett tudását. A kurzus célja, hogy a doktoranduszok egyedül tudjanak boldogulni a vizsgálati kérdéseikhez szükséges módszertani eljárásokban, s értelmezni tudják a kapott eredményeket.

A kurzus menete: A félévben három alkalommal fogunk találkozni. Előre megbeszélte beosztás alapján haladunk, a félév során mindenki bemutatja az adatbázisát és közösen végezzük az elemzéseket SPSS programban. A megbeszélés előtt mindenkinek meg kell fogalmaznia a saját kutatási kérdéseit, s meghatározni a vizsgált változókat, lehetőség szerint elő kell készíteni a változókat az elemzések futtatásához.

1. alkalom: mindenki bemutatja a saját kutatási témáját, kutatási kérdéseit, hipotéziseit (maximum 5 percen!), s hogy ehhez milyen kérdőívet és változókat használ, hogyan áll az adatfelvétel, milyen állapotban van az adatbázis, eddig milyen elemzéseket végzett, mi okoz problémát, miben kér segítséget (szintén fejenként maximum 5 perc). Megbeszéljük, ki mikor „ad elő”.

2. alkalom: 3-4 fő adatbázisát átnézzük, a kért futtatásokat elvégezzük, a kapott eredményeket együtt elemezzük.

3. alkalom: 3-4 fő adatbázisát átnézzük, a kért futtatásokat elvégezzük, a kapott eredményeket együtt elemezzük.

Számonkérés: A kurzus során megtanult módszerek alkalmazásával módszertani dolgozat készítése (az Educatio folyóirat Kutatás közben rovatában megjelent írásokhoz hasonlóan), mint az elmúlt félévben.

Szükséges eszközök: internettel és SPSS programcsomaggal ellátott laptop.

Ajánlott irodalom:

- Babbie, E.2003. A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó.
- Moksony Ferenc 2006. Gondolatok és adatok: társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. Budapest, Aula.
- Pallant, Julie 2005. SPSS SURVIVAL MANUAL. Allen & Unwin, Sydney
- **Sajtos László – Mitev Ariel** 2007. SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest.
- **Székelyi Mária – Barna Ildikó** 2002. Túlélőkészlet az SPSS-hez Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára Budapest, Typotex Kiadó.

Táblázat- és ábrajegyzék bemutatás

Oktató: *Dr. Ceglédi Tímea*

A kurzus célja: A különböző adatbázisok elemzése adatelemző szoftverekkel (SPSS, STATA, SAS, R, MAXQDA, ATLAS.ti stb.) történik, azonban az eredmények szemléletes és szakszerű bemutatása újabb feladatot jelent a doktoranduszoknak. A táblázatok és ábrák szerves részét képezik a disszertációnak, összefoglalják a bemutatni kívánt adatokat, és vizualizálják a részletes adatokat, bonyolult összefüggéseket, rejtett mintázatokat és trendeket. A megfelelően megválasztott táblázat és ábra tömörebbé teszi a disszertációt, tehát nem redundáns, rövidebb idő alatt befogadható nagyobb mennyiségű információt közöl, segíti az eredmények értelmezését, világos, áttekinthető. A szövegszerkesztő szoftver (pl. MS Word) segítségével beépített táblázat- és ábrafeliratokat helyezünk el, minden táblázatra és ábrára keresztthivatkozással hivatkozunk az elemző szövegrészben, majd táblázat- és ábrajegyzéket készítünk a disszertációhoz. A kurzus teljesítésének feltétele, hogy a doktoranduszok a szemeszter végén bemutassák a táblázat- és ábrajegyzéküket a disszertáció empirikus fejezeteiben szerepeltetni kívánt táblázatokkal és ábrákkal. A táblázatok és ábrák: (1) formailag egységes stílusúak legyenek; (2) méretük a tartalmasságuk összhangban álljon; (3) szolid, esztétikus színválasztás jellemezze őket; (4) címük és feliratozásuk a szövegkörnyezet nélkül is informatív és érthető legyen (pl. mindig legyen megjelölve a mértékegység); (5) a táblázatok és ábrák alatti rövid megjegyzések tömören értelmezzék a táblázatban vagy az ábrában megjelenő, statisztikai eljárásokra utaló jelzéseket, rövidítéseket; valamint (6) feliratuk tartalmazza a forrásként felhasznált adatbázis azonosító adatait (nevét, keletkezésének évszámát); (7) összességében feleljenek meg az APA7 táblázatokra és ábrákra vonatkozó formai és tartalmi elvárásainak.

A táblázat- és ábrajegyzék benyújtásának határideje: 2026. január 8. (t.cegledi@gmail.com)

Ajánlott szakirodalom:

American Psychological Association (2020). Publication manual of the American Psychological Association 2020: the official guide to APA style (7th ed.). American Psychological Association. <https://rauterberg.employee.id.tue.nl/lecturenotes/APA-style-2020.pdf>

Cikkírás módszertana

Oktató: *Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka*

A kurzus célja, hogy magyar nyelven előkészítsünk egy Scopus által jegyzett folyóiratba szánt cikket. Elsősorban a tartalmi elemekre fókuszálunk, de meg kell jelölni a megcélzott folyóirat nevét is annak pontosítására, hogy a kiválasztott folyóiratban milyen cikkek és milyen formában jelennek meg, és illeszkedik-e a folyóiratba a cikk.

A kurzus során a doktoranduszok bemutatják a publikálásra kiválasztott cikkük első verzióját magyar nyelven, diával kísért előadás formájában. A cikkbemutatás előtt 10 nappal az előadók megosztják a cikkük aktuális verzióját az oktatóval és doktorandusztársaikkal. Az előadás után pedig javaslatokat kapnak a cikk véglegesítésére. Megfelelő (q1-q4) folyóiratokat a Scimago felületen lehet keresni, s a cikk megosztott verzióján ennek nevét is szükséges feltüntetni.

Az előadás és a vita után a doktoranduszok véglegesítik a cikket, és a félév végén erre jegyet kapnak. Amennyiben nem sikerült megfelelően javítani, további javaslatokat kapnak.

Tematikák

Doktorjelölti program

Oktató: Prof. Dr. Kozma Tamás

A konzultáció célja:

1. fórumot biztosítani az eszmecserére
2. a tézisfüzet
3. a disszertáció "kötelező" elemei
4. a disszertáció szerkezete
5. a hivatkozások listája
6. "szerzői" dilemmák

A konzultáció módszerei:

1. Moderált beszélgetés
2. Prezentációk
3. Az opponencia gyakorlása

Hely, idő:

Három alkalommal ebben a szemeszterben (10/14, 11/18, 12/09), kedden 16.00 - 17.00 online

Kutatási szeminárium doktori képzésbe jelentkezőknek

Oktató: Prof. Dr. Polónyi István

Cél: a doktori programra jelentkezők számára segítséget nyújtani a felvételre való felkészüléshez, a témaválasztáshoz és a kutatási terv elkészítéséhez

Foglalkozások: Félévente 3 alkalom, ebben a félévben a foglalkozások időpontja: **2025. október 10., november 21., december 05. (19:00 óra illetve egyeztetés szerint)** (a következő félévbeli foglalkozások időpontjai később kerülnek meghatározásra)

A felkészítő tanítási és tanulási módszerei:

Az oktatási módszere alapvetően az diásorokkal segített **önálló hallgatói munka**, valamint az oktatóval történő írásbeli és **távkonzultáció**, amelynek keretében megbeszélésre kerül a kutatási téma és a **kutatási terv** elkészítése.

Az első foglalkozás online formában kerül megtartásra: platformja a google meet (tartalék platform a jitse meet).

A foglalkozások alapvető célja:

- a kutatási téma - és a témavezető - megtalálása
- a téma kutatási tervének elkészítése
- (a felvételhez szükséges – esetleg hiányzó – publikáció elkészítésének támogatása)
- felkészülés a felvételi vizsgára.

A hallgatók az anyaghoz kapcsolódó kérdéseiket írásban a polonyiistvandr@gmail.com e-mail címen tehetik fel, a levél tárgyaként a „phd_felvételi_felkészítés” megjelöléssel.

A Humántudományok Doktori Iskola Neveléstudományi Doktori Programjának a felvételijéről

1) A doktori képzésre történő felvétel feltételei és néhány tudnivaló a képzésről:

- egyetemi vagy mester végzettség,

- egy kutatási terv, amely a felvételiző kutatási elképzeléseit foglalja össze – a felvételi vizsgán a kutatási tervet ismertetni kell,
- témavezető választás, akivel a témát megbeszélték, s akinek a személyét a doktori iskola vezetőjével (Prof. Dr. Pusztai Gabriella) egyeztetette a jelentkező,
- a tervezett kutatás témájában (vagy rokon témában) írt és megjelent (vagy megjelenésre elfogadott) publikáció,
- a felvételhez előírt idegen nyelvtudás,
- a jelentkezési feltételek részletesen a következő honlapon érhetők el:
https://humandi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/jelentkezési_feltetelek.pdf.
- Ajánlott, hogy a jelentkező doktori képzésben történő részvételi szándékát a munkaadójával egyeztess, mert a képzés heti rendszerességgel szerdai napokon történik, amikor a képzésben résztvevőknek az egyetemen egész napos foglalkozásokat szervezünk, amelyeken a megjelenés kötelező. (Az ösztöndíjas képzésre felvettek teljes nappali munkarend szerinti foglalkoztatáson vesznek részt.)
- A doktori képzés ütemezése 2+2 év – ahol az első két év után komplex vizsgát kell tenni és tézisdolgozatot kell leadni.
- A Neveléstudományi Doktori programról a következő honlapon lehet tájékozódni:
<https://humandi.unideb.hu/nevtudphd>

2) Kutatási terv

- Bevezetés – mi a kutatás célja, a doktori kutatás célkitűzése, a téma körülhatárolása. (A kutatási téma megválasztásánál rendkívül fontos szem előtt tartani, hogy a képzés ideje alatt nincs lehetőség témaváltásra)
- Kutatási kérdések
- Szakirodalom-elemzés legalább két metszetben:
 - a) a téma/kérdések elméleti háttere,
 - b) a téma/kérdések empirikus kutatásának előzményei.
- Hipotézisek (amelyek a fenti – konceptualizált és operacionalizált - kutatási kérdésekre válaszolnak, és utalnak az igazolás módszereire).
- Az alkalmazott kutatási módszerek. A kutatásba vont minta, kiválasztása, reprezentativitása.
- Kutatás menete, feldolgozás, ütemterv - rövid leírása.
- Várható eredmények tudományos jelentőségének és újdonságának rövid leírása.

A konzultáció során elérhetővé teszünk néhány diásort, amelyek a kutatási tervről részletesebb információkat tartalmaznak.

3) Ajánlott irodalom a PhD felkészítő kurzuson résztvevők számára:

- Bourdieu, Pierre (1978): A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. Gondolat Kiadó,
- Bourdieu, Pierre (1999): Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In.: Társadalmi rétegződés olvasókönyv https://lett.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2020/05/BOURDIEU_Gazdasagi_toke_kulturalis-toke_tarsadalmi_toke.pdf
- Kozma Tamás (2006): Az összehasonlító neveléstudomány alapjai Új Mandátum Kiadó Budapest <http://mek.oszk.hu/08900/08963/08963.pdf>
- Kozma, Tamás (1991): bevezetés a nevelésszociológiába <https://docplayer.hu/1732484-Bevezetes-a-nevelesszociologiaba-kozma-tamas.html>
- Polónyi István (2022): Humánerőforrás és az oktatás Debreceni Egyetem Kiadó https://www.academia.edu/105585008/Pol%C3%B3nyi_Istv%C3%A1n_2019_Hum%C3%A1ner%C3%A9r%C3%A9rt%C3%A9s_%C3%A9s_az_oktat%C3%A1s
- Pusztai Gabriella (2009): A társadalmi tőke és az iskola. Kapcsolati erőforrások hatása az iskolai pályafutásra. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó <http://mek.oszk.hu/12100/12193/12193.pdf>
- Iskola és társadalom I. (szöveggyűjtemény) PTE <http://mek.oszk.hu/01900/01944/01944.pdf>

Course descriptions

for Students in Stipedium Hungaricum Program

Main subjects

Comparative Education Policy

Academics in Central and Eastern European Higher Education Institutions: Well-being, Health, and Performance

Instructor: K. Kovács-Nagy, PhD, habil, (UD)

Course description: The nature of higher education as a workplace, and the status of academic staff, have undergone significant transformations in recent decades. Whereas university teaching was once perceived as a predictable, calm, relatively stress-free, flexible, autonomous, and socially prestigious profession — one that shielded academic staff from many workplace stressors common in other sectors, such as insecurity, occupational ambiguity, or low job control — this is no longer the case (Kinman, 2014). As a result of the expansion, diversification, and service-oriented shift in higher education, academics must increasingly fulfil multiple tasks and roles simultaneously: they are teachers, researchers, mentors, and at times even expected to assume psychological or pastoral functions (Kinman, 2014; Bell et al., 2012). The expectations (or demands) associated with these roles and activities place considerable pressure on academic staff and constitute major stressors that negatively affect their health and well-being (Kinman et al., 2006; Kinman, 2014).

The increase in stress, pressure, and organisational change highlights the importance of examining workplace stress, work-life balance, occupational conflicts, and other sources of strain among academics; however, few empirical studies have focused on these issues (Bell et al., 2012). Although faculty are confronted with increasing emotional demands in their teaching, only limited research addressed academics' emotions and well-being until the 2010s (Han et al., 2020). In Hungary, several studies have investigated the situation of researchers — including young scholars and women — (FKA, 2022; Lannert & Nagy, 2019; Paksi et al., 2022); however, despite the fact that many within this group are also university instructors, the two populations cannot be regarded as identical. Therefore, our research may be considered novel both in national and international contexts.

The main objective of this main college lecture is to present, within a comparative international framework, the work-related challenges faced by academics in the course of their professional duties and to identify the resources that support their well-being and effectiveness. Drawing on the findings of our international study, we offer insights into how working conditions influence academics' well-being, health, burnout, work engagement, and productivity. Particular attention is devoted to the role of health-related behaviours and development opportunities at both individual and institutional levels.

Recommended literature:

- Bakker, A. B., & Demerouti, E. (2014). Job demands–resources theory. In *Work and Wellbeing: Wellbeing: A complete reference guide: Vol. III* (pp. 1–28). John Wiley & Sons, Ltd. https://www.isonderhouden.nl/doc/pdf/arnoldbakker/articles/articles_arnold_bakker_344.pdf
- Kinman, G. (2014). Doing More with Less? Work and Wellbeing in Academics. *Somatechnics*, 4(2), 219–235. <https://doi.org/10.3366/soma.2014.0129>
- Kwiek, M., Antonowicz, D. (2015). The Changing Paths in Academic Careers in European Universities: Minor Steps and Major Milestones. In Fumasoli, T., Goastellec, G., Kehm, B. (eds.), *Academic Work and Careers in Europe: Trends, Challenges, Perspectives. The Changing Academy – The Changing Academic Profession in International*

- Pusztai, G. & Kovács, K. (Eds., 2025). Well-Being of Academic Staff in Rapidly Changing Higher Education: A Focus on Central and Eastern Europe. Peter Lang

One Segment of the Non-public Higher Education Sector

Instructor: Zs. Demeter-Karászi, PhD, (UD)

Course Description: In most countries, higher education is seen as a unique institutional system, to be established, maintained, and operated by the state, and the concept of higher education is directly linked to secularism. However, research in history shows that education has its origin in the Church. In the period before the political transition, higher education was characterized by the state socialist model, which stipulated the exclusive right of the state to establish institutions. After the political transition in the post-socialist countries, the power of the state and its exclusive right to establish institutions were diminished, as the law provided for the establishment of institutions by various other entities as well. Church-related higher education institutions constitute a significant component of non-state but state-recognized institutions. The definition of this particular type of institution varies from one country to another, and in the special literature as well. It is unfortunate that we do not find a unified approach. Nonetheless, most scholars agree that it is mostly institutions established and/or maintained by a church that are considered church-related higher education institutions. In spite of this consensus, according to researchers the range of definitions is still very.

Literature:

- Benne, R. (2001). Quality with Soul. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company.
- Carpenter, J., Perry, L., & Lantinga, N. S. (2014) (Eds.). Church-related Higher Education: A Global Reconnaissance. William B. Eerdmans Publishing Company.
- Demeter-Karászi, Zs., & Pusztai, G. (2024). One Segment of the Non-public Higher Education Sector. In I. D. Dabney-Fekete (Eds.), International Higher Education (pp. 69–74). Debrecen University Press.
- James, A. (2006). Faith and Secularisation in Religious Colleges and Universities. Routledge.
- Pusztai, G., Maior, E., & Demeter-Karászi, Zs. (2019). Church Contributions to the Transformation of Higher Education in Central and Eastern Europe. In G. Kovács & Z. Rónay (Eds.), In search of Excellence in Higher Education. Proceedings of the 2nd Danube Conference for Higher Education Management. Corvinus University of Budapest Digital Press.

Comparative analysis in higher education: Systems, actors, and global dynamics

Instructor: I. Dabney-Fekete, PhD, (UD)

Course Description: This course introduces students to comparative analysis as a methodological and conceptual approach to understanding higher education across different national and regional contexts. Emphasizing both theory and practice, the course explores how comparative frameworks are used to evaluate educational systems, institutional structures, and policy outcomes globally. Central to the course are the key actors in higher education: students, the academic professoriate, university administrators, non-governmental organizations (NGOs), and international organizations. Students will examine how these actors interact within diverse governance and management structures, shaping the missions, operations, and public roles of higher education institutions. A major focus is placed on the comparison between continental and Atlantic higher education systems, highlighting differences in funding models, quality assurance, academic freedom, and societal engagement. The course also investigates global ranking systems as instruments of influence and competition, analyzing their impact on institutional behavior and national policies. Particular attention is given to the conditions of higher education in Third World countries, exploring how historical legacies, development agendas, and international partnerships affect access, quality, and autonomy. Students will engage with case studies to assess how structural inequalities and global power dynamics are reproduced or challenged within higher education.

Through lectures, comparative case studies, and analytical writing, students will develop the ability to critically assess higher education systems and contribute to informed policy and institutional decision-making in a globalized context.

Literature:

- Ja Dabney-Fekete, I.D. (2024). International Higher Education. Debrecen, Debrecen University Press. ISBN 978 963 615 145 4 (pdf)
- Jürgen, E. & Fulton, O. (eds) (2002). Higher Education in a Globalising World: International Trends and Mutual Observations. Dordrecht, Kluwer Academic Publishers. ISBN 1 4020 0864 3
- Teichler, U. Internationalisation of higher education: European experiences. Asia Pacific Educ. Rev. 10, 93–106 (2009). <https://doi.org/10.1007/s12564-009-9002-75>.
- Jones, G.A. (2023). The Politics of Higher Education Governance: Comparative Perspectives. In: Jungblut, J., Maltais, M., Ness, E.C., Rexe, D. (eds) Comparative Higher Education Politics . Higher Education Dynamics, vol 60. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-25867-1_5
- de Gayardon, A. (2022). The state and ‘field’ of comparative higher education. Oxford Review of Education, 48(4), 439–456. <https://doi.org/10.1080/03054985.2022.2060955>

Research on Human Resources

Education as a labour market signal.

Instructor: A. Kun, PhD, (UD)

Course description: The aim of the instructor is to acquaint students with the signaling role of education in the labor market. The primary effect of education on the labor market is generally attributed to the increase in human capital, i.e., the long-term enhancement of labor productivity. The second most recognized theory is based on the signaling and screening functions of education. The essence of this theory is that education serves as an information source in the labor market characterized by information asymmetry, enabling the employees to signal and employers to screen the otherwise hidden productivity of workers (their abilities, skills, motivation, etc.). The signaling theory was founded by Spence in his 1972 PhD dissertation and has since undergone significant development. The objective of this lecture is to introduce the fundamentals of signaling theory, its evolution, and its connection to human capital theory, as well as to present relevant empirical studies, with a focus on current research directions.

Recommended literature:

- Rud Becker, G. S. (Gary S. (1964). Human capital : a theoretical and empirical analysis, with special reference to education. National Bureau of Economic Research.
- Feltovich, N., Harbaugh, R., & To, T. (2002). Too Cool for School? Signalling and Countersignalling. The RAND Journal of Economics, 33(4), 630. <https://doi.org/10.2307/3087478>
- Spence, M. (1973). Job market signaling. Quarterly Journal of Economics, 87(3), 355–374. <https://doi.org/10.2307/1882010>

Demographics and Family

Instructor: Prof. Á. Engler, PhD, habil (UD)

Course Description: The course focuses on demographic issues. The countries of Europe, and indeed several countries of the world, are struggling with population decline. Many problems arise in aging societies, which appear mainly in the economy, health care, social sphere and education. The family, as the foundation of society, faces many challenges, starting from the creation of relationships, through the dilemmas of starting a family, to caring for the elderly. During the course, we examine the most important demographic processes, their causes and consequences, with particular regard to family life and family roles.

Education and the Parental Role in Displaced Contexts

Instructor: P. Bibani, PhD

Course Description: This lecture explores the intersection of education, displacement, and parental role in learning. It focuses on how forced migration and socioeconomic disruption affect family engagement in children's education, particularly in conflict-affected and limited resource contexts. Drawing on research and grounded in Human Capital Theory, the session analyzes how variables such as displacement status, number of children, and parental education level shape educational outcomes. The lecture also discusses barriers to equitable parental engagement and highlights policy and practice implications for improving education in displaced and migrant contexts. Emphasis will be placed on the implications for educational equity, access, and long-term human development in vulnerable contexts.

Recommended literature:

- Rud Dryden-Peterson, S. (2016). Refugee Education: The Crossroads of Globalization. *Educational Researcher*, 45(9), 473-482. <https://doi.org/10.3102/0013189X16683398>
- Wilder, S. (2023). Effects of parental involvement on academic achievement: a meta-synthesis. In *Mapping the field* (pp. 137-157). Routledge.
- Eltanamly, H., Leijten, P., van Rooij, F., & Overbeek, G. (2022). Parenting in times of refuge: A qualitative investigation. *Family process*, 61(3), 1248-1263. <https://doi.org/10.1111/famp.12717>
- Murray, B., Brill-Carlat, M., & Höhn, M. (2023). *Migration, displacement, and higher education: Now what?* Springer Nature.

Research exercises

Research seminar

Instructor: G. Erdei PhD, (UD)

Course Description: The research seminar is a practice-oriented course which helps and supports students in their research processes. The semester will continue and follow up the results of the previous semester's research seminar. The semester will be split into two parts. In the first part (four times), students will present a specific parts of their research topics applying ppt. and two of the other students will act as opponents. In this method the topic owner will give a presentation followed by students' comments, remarks and suggestions and simulate scientific discourse.

In the second part, students will develop their ppt. towards scientific papers for two purposes. In the one hand, to have a properly developed chapter integrated into their doctoral thesis later on, and on the second hand, to have a scientific paper ready in order to publish it in an international scientific journal. It is important, however, that research plans only cannot be submitted to the course.

Recommended literature:

- Earl R. Babbie (2012): *The Practice of Social Research*. Wadsworth Publishing 13th edition, Beverly MA, USA.

Comparative Education

Instructors: Prof. G. Pusztai, PhD (UD), A. Hrabéczy (UD)

Course description: The purpose of the course is twofold: on the one hand, it helps doctoral students to become capable of incorporating a comparative approach in their dissertation, and on the other hand, it helps doctoral students to create a multilingual literature base, which is an important criterion for the evaluation of dissertations submitted for preliminary discussion. Within the framework of this semester's course, doctoral students read articles and books about research conducted in the doctoral students' home country.

Requirements: Collect at least 40 articles from relevant literature about research conducted in the doctoral students' home country. From these 40 articles at least 20 must be annotated as well. All the 40

articles have to be different from the previous semesters' collection of articles. The annotations should be at least 500 words per study, and must contain the following parts:

1. Bibliographic data (does not count in the 500 words)
2. Summary of the articles:
 - . The purpose of the research to fill the research gap
 - . Theoretical background of the study
 - . Hypotheses or research questions
 - . Methodology (details of sampling, measuring instruments, data collection, database, etc)
 - . Findings of the study, research results
2. Reflections:
 - . Evaluation: Try to critically assess the reliability of the study, the validity of the research methods, the robustness of the data?
 - . Analysis: Discuss the significance of the findings in contribution to the field of education?
 - . Limitations: Are there any limitations or potential biases?
 - . Reflection: Reflect on how the article relates to your own research or interests. How can you apply the findings to your work? What questions does it raise for further investigation?

If you copy sentences from the article, be sure to put literal quotations in quotation marks and include the page number!

Recommended literature:

Harris, S. R. (2014). How to critique journal articles in the social sciences. SAGE.

Shon, P. C. (2015). How to read journal articles in the social sciences: A very practical guide for students (2nd ed.) SAGE.

Research Methodology

Instructor: V. Markos, PhD, (KINCS) - Á. Dusa, PhD, (KINCS)

Course description: During the semester, we will continue to practise the analytical methods you have learned in previous lessons. In the first session, we will practice on the basis of the previous study paper (exercises paper), reviewing typical errors and practicing the correct procedure of Crosstabs, ANOVA, Correlation. In the second session, we will continue the practice and consider the advantages and disadvantages of "Google Form" questionnaires in SPSS data analysis, the consequences of these and possible difficulties. The third session will be a data cleaning exercise, as well as a coding and indexing exercise.

Requirements: A paper with one-and two variate analyses (min. 10 pages).

Recommended literature:

- Earl Babbie (2013): The practise of social research. 13th edition. Wadsworth, Cengage Learning. Source: http://old-eclass.uop.gr/modules/document/file.php/SEP187/BI%CE%92%CE%9B%CE%99%CE%91%20%CE%9C%CE%95%CE%98%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%91%CE%A3/Babbie_The_Practice_of_Social_Research.pdf
- Julie Pallant (2016): SPSS Survival Manual. 6th edition Source: <file:///C:/Users/Administrator/Downloads/1588697869-julie-pallant-spss-survival-manual-mcgraw-hill-house-2016-1.pdf>
- Dan Flynn: Student Guide to SPSS. Source: https://faculty.ksu.edu.sa/sites/default/files/student_user_guide_for_spss.pdf
- IBM (2013): IBM SPSS Statistics 22 Brief Guide. http://www.sussex.ac.uk/its/pdfs/SPSS_Brief_Guide_22.pdf
- Sabine Landau and Brian S. Everitt (2004): A Handbook of Statistical Analyses using SPSS. CHAPMAN & HALL/CRC, New York, Washington. Source: https://www.academia.dk/BiologiskAntropologi/Epidemiologi/PDF/SPSS_Statistical_Analyses_using_SPSS.pdf

Methodology of Educational Research

Instructor: Prof. V. Bocsi, PhD, (UD)

Course Description: The aim of this course that students to create the final version of their research plan. The first part of this course (Research Methodology 1) created the theoretical base of their work (formulating hypotheses, sample methods, the possibilities of data analysis etc.) and with the help of these elements students have to be able to finalize and improve their research plan. The preparation of the research instruments is the most important task of students – a questionnaire in the case of quantitative techniques and an outline of the interviews in the case of qualitative techniques.

Requirement:

1. Questionnaire or outline of the interview. This has to be sent one week before the face-to-face meeting.
2. Participation in a face-to-face meeting in May.

References:

- Babbie, E. R. (1998). *The practice of social research*. International Thomson Publishing Services.
- Kvalee, S. (1996). *Interviews*. SAGE.
- Taylor, S. J., Bogdan, R., & DeVault, M. (2015). *Introduction to qualitative research methods: A guidebook and resource*. John Wiley & Sons.

Research group works

International Learning and Teaching Experience

Instructor: I. Dabney-Fekete, PhD, (UD)

Course Description: The aim of the research group is to develop an advanced understanding of the academic experience of students and instructors in higher educational institutions, and through that enable them to take a new approach to interacting with other international students as well as instructors in an international university environment. Due to the internationalization of higher education, the number of international students has risen remarkably in the past decades. They are transient visitors in the academic communities, however, they bring their own peculiar view of the world, understandings, and way of studying to the universities, and very often instructors are not properly prepared to deal with them. In this semester we plan to finalize our questionnaire, and distribute it to the international students at our university, to conduct interviews with instructors, and to process the data.

Science organization skills development courses

Research and scientific management skill development

Instructor: Zs. Demeter-Karászi, PhD, (UD)

Course Description: This course is designed to equip students with essential skills in scientific communication, focusing on scientific text editing and adherence to the APA7 standard. It aims to develop enhancing scientific writing, and ensuring compliance with established formatting and citation guidelines. The course will cover the intricacies of the APA7 standard, including formatting, citations, and references. Students will gain a comprehensive understanding of how to apply APA guidelines to various types of scientific documents, such as research papers, theses, and dissertations. Through hands-on exercises and assignments, students will practice editing scientific texts and formatting documents according to APA7 guidelines. By the end of the course, students will be able to edit scientific texts, to improve clarity, precision, and readability, and to apply APA7 formatting and citation standards to academic documents.

The topics of each session:

1. Scholarly writing and publishing principles/ Paper element and format/ Journal article reporting standards
2. Reference list
3. Publication process

Requirements: Students will work individually and in groups at each session, and will receive a homework assignment for each class, which they will have to present at the next meeting.

Recommended literature:

- American Psychological Association (2020). Publication manual of the American Psychological Association (7th ed.). <https://doi.org/10.1037/0000165-000>

Scientific communication: Methods for dissemination of science

Instructor: Zs. Kocsis, PhD, (UD)

Course description: This course is designed to develop PhD students' skills in disseminating knowledge across different platforms. A central task of the course will be to collaboratively translate a Hungarian board game into English, followed by a classroom testing session to verify both the accuracy of the translation and the smoothness of gameplay. In addition, students will actively engage in science communication through the creation of social media content, including short posts and 1-minute attention-grabbing videos highlighting the activities and publications of the research group. The course thus combines translation practice, game-based learning, and digital dissemination, strengthening students' ability to present scientific knowledge in innovative and accessible formats. Students will receive personalized feedback throughout the course to refine their dissemination techniques.

Requirements: Translating a Hungarian board game into English, testing and evaluating the translated game in class. Creating social media posts about the research group's publications and producing 1-minute promotional or attention-grabbing videos for dissemination on social media.

Recommended literature:

- Kocsis, Z., Csák, Z., Bodnár, D., & Pusztai, G. (2025). Designing a Board Game to Expand Knowledge About Parental Involvement in Teacher Education. *Education Sciences*, 15(8), 986. <https://doi.org/10.3390/educsci15080986>
- Kocsis, Z., Bodnár, D., Csák, Z., & Pusztai, G. (2025). K.Ö.SZ.I. – Kommunikáció és Összhang a Szülők és az Iskola között: A család és iskola kapcsolattartásának fejlesztése társasjáték által. *Iskolakultúra*, 35(3), 3–19. <https://doi.org/10.14232/iskkult.2025.3.3>
- Frossard, F., Barajas, M., & Trifonova, A. (2012). A learner-centred game-design approach: Impacts on teachers' creativity. *Digital Education Review*, 21(1), 13–22.
- Mark Carrigan (2019). *Social Media for Academics*. University of Manchester, UK
- Helen Sword (2012). *Stylish Academic Writing*. Harvard University Press.
- Adrian Wallwork (2011). *English for Academic Correspondence and Socializing*. Springer. ISBN 978-1-4419-9400-4
- <https://ni.unideb.hu/en/introduction-mta-de-parent-teacher-cooperation-research-group>

Hungarian history and culture

Instructor: I. Novák, PhD, (UD)

Course description: This course provides participants with a concise overview of the major historical periods that have shaped Hungary over the past 1100 years in Central Europe. Alongside this historical dimension, the course introduces students to Hungary's most significant cultural landmarks and achievements. Particular emphasis will be placed on the distinctive characteristics of the Hungarian nation, the unique language, and the contributions of prominent poets, writers, actors, and internationally recognized inventors. The curriculum further explores traditional costumes, folk and classical music, as well as the richness of Hungarian gastronomy. Customs and practices associated with national holidays will also be examined, offering students a deeper insight into the cultural identity of Hungary.

Requirements: Students are expected to participate actively in class discussions and activities. In addition, each participant will deliver a 15-minute presentation on a selected aspect of Hungarian culture. This presentation will reflect the student's individual perspective, thereby encouraging critical engagement with the topic.

Recommended literature:

- Cartledge, B. (2011). *The will to survive: A history of Hungary*. Cinco Puntos Press
- Molnár, M. (2001). *A concise history of Hungary*. Cambridge University Press.

Writing articles for Q1 and Q2 journals

Instructor: *M. Benke, PhD, (CHERD)*

Course description: The course aims to help PhD students publish successfully in Q1- and Q2-rated journals. The sessions focus on reviewing and improving manuscripts for publication. Once the most suitable journal for the topic has been selected, the main criteria for a positive review and the most common reasons for a negative review will be reviewed, based on the evaluation criteria of reputable publishers. Special attention will be given to the professional preparation of the abstract. Doctoral students will present their manuscripts in PowerPoint presentations, which will then be discussed together in class. PhD students will receive oral and written feedback on how to improve their manuscripts. By reviewing and 'proofreading' manuscripts in advance, we aim to increase the likelihood of acceptance. If a manuscript is rejected, its weaknesses will be identified to help with further improvement. Classes are taught in person and online.

References:

- Abdallah, Mahmoud M. S. (2024). *Academic Writing in Educational Research: Some Useful Guidelines*. https://www.researchgate.net/publication/385460864_Academic_Writing_in_Educational_Research_Some_Useful_Guidelines
- Education journal rankings: <https://www.scimagojr.com/journalrank.php?category=3304>
- <https://blog.oup.com/2023/07/how-to-write-a-journal-article/>
- Bayley, S. (2014). *Academic Writing: A Handbook for International Students*. Taschenbuch.
- Harzing, A. W. (2010). *The publish or perish book*. Tarma Software Research Pty Limited.

Mandatory courses (3rd and 4th grade)

Research Methodology

Instructors: *K. Kovács-Nagy, PhD, habil (UD) - V. Markos, PhD, (KINCS) – Á. Dusa, PhD, (KINCS)*

Course Description: The main purpose of the course is to perform one- and two-variable analysis and data reduction methods on your own database. Application of frequencies, means, crosstabs, compare-means, factor or principal component analyses or cluster analyses in the own database. The analysis should be related to one of the hypotheses or research questions in the dissertation.

Students work with the instructor to whom they have been assigned in advance:

Dr. habil Kovács-Nagy Klára: Volodymyr Artamonov, Fatemeh Faroughi, Aziza Samatova

Dr. Dusa Ágnes Réka: Nor Amalina Binti Rusli, Riad Soltani, Meyly Kheng

Dr. Markos Valéria: Miranda Hesti, David Sulistiawan Aditya, Berivan Mohammed Ahmed Abdullah

Bibliography:

- Earl Babbie (2013): The practise of social research. 13th edition. Wadsworth, Cengage Learning. Source: http://jsp.ruixing.cc/jpkc_xingfa/JC_Data/JC_Edt/lnk/20161105194206236.pdf
- Dan Flynn: Student Guide to SPSS. Source: https://barnard.edu/sites/default/files/inline/student_user_guide_for_spss.pdf
- Sabine Landau and Brian S. Everitt (2004): A Handbook of Statistical Analyses using SPSS. CHAPMAN & HALL/CRC, New York, Washington. Source http://www.academia.dk/BiologiskAntropologi/Epidemiologi/PDF/SPSS_Statistical_Analyses_using_SPSS.pdf

Research Seminar

Instructor: *G. Erdei, PhD (UD)*

Course Description: The research seminar is a practice-oriented course which helps and supports students in their research processes. The semester will continue and follow up the results of the previous semester's research seminar. The semester will be split into two parts. In the first part (four times), students will present a specific parts of their research topics applying ppt. and two of the other students will act as opponents. In this method the topic owner will give a presentation followed by students' comments, remarks and suggestions and simulate scientific discourse.

In the second part, students will develop their ppt. towards scientific papers for two purposes. In the one hand, to have a properly developed chapter integrated into their doctoral thesis later on, and on the second hand, to have a scientific paper ready in order to publish it in an international scientific journal. It is important, however, that research plans only cannot be submitted to the course.

Recommended literature:

- Earl R. Babbie (2012): The Practice of Social Research. Wadsworth Publishing 13th edition, Beverly MA, USA.

Database Presentation

Instructor: *T. Ceglédi, PhD, (UD)*

Course Description: During the semester, the doctoral students will carry out the data collection, data recording and database construction work that form the basis of the analytical chapters of the dissertation, according to the research plan, the product of which will be a database. The definition of the database is: the collection of interrelated research data, in a predefined way and according to a logical scheme, reflecting the original relationships of the data that belong together. Depending on the field of research, a database may be created using SPSS, STATA, SAS, R, MAXQDA, ATLAS.ti, Zotero, Paper3 and other software to organize quantitative data, text documents, and sources. In the case of secondary data analysis (e.g. PISA), often used in educational research, the version of the original

database(s) prepared for analysis is considered as the doctoral researcher's database. To complete the course, doctoral students must present 1) their database and 2) a written summary (min. 5-10 thousand characters) of the qualitative and quantitative parameters of their database at the end of the semester. In this it is important: 2.1) to describe the practical steps of the database creation, the research decisions behind these steps and their justification with literature citations; 2.2) to explain how the database is considered adequate for the analysis (highlighting both the scientific value of the data and its limitations); 2.3) in addition, it is important to describe in detail the population of the database based on international or national comprehensive data (e.g. OECD, EU, KSH, OKM, OH, KIR, FIR public databases or databases available for research). 2.4) It is also necessary to include a description of the sampling (sampling frame, characteristics of available lists, strata, sampling methodology, how randomization was ensured or not, etc.). 2.5) On this basis, please place the data in the population (juxtaposing the main characteristics of the sample and the population) and address the issue of generalizability. 2.6) It is also important to situate the data in space and time: what is the known history of the data collection in international and national contexts (previous data collection on the topic); how does the data used in the thesis fit into the series of similar international and national studies. 2.7) The submitted text must include a minimum of 3 methodological references, justifying the methodological procedures used and their names in academic language (e.g. naming sampling methods, names of statistical procedures, longitudinal data or not, etc.) and supporting the researcher's decisions. An additional requirement is that 3) the supervisor must sign a document, freely drafted by him/herself, to verify the authenticity and quality of the database.

Requirements:

Deadline for submission: 5 January 2025 (t.cegledi@gmail.com)

Attachments to be submitted: 1) The database; 2) a text summary of 5-10 thousand characters describing the database (including points 2.1-2.7 above); 3) a statement from the supervisor attesting to the authenticity and quality of the database

Recommended literature:

- Babbie, E. R. (2020). The practice of social research. Cengage Au.
- Creswell, John W. (2012). Educational research. Pearson.
- Johnson, R. B., & Christensen, L. (2019). Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches. Sage publications.
- The principles of the Doctoral Program on Educational Sciences of the University of Debrecen. https://humandi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/regulations.docx

Presentation of tables and figures

Instructor: T. Ceglédi, PhD, (UD)

Course Description: The analysis of the different databases is done with data analysis software (SPSS, STATA, SAS, R, MAXQDA, ATLAS.ti, etc.), but the presentation of the results in a clear and professional way is another task for the PhD students. Tables and graphs are an integral part of the dissertation, summarizing the data to be presented and visualizing detailed data, complex relationships, hidden patterns and trends. The right choice of tables and figures makes the dissertation more concise, so it is not redundant, provides more information in less time, helps to interpret the results, and is clear and concise. Using word-processing software (e.g. MS Word), we insert built-in table and figure titles and captions, cross-reference each table and figure in the analytical text, and then create a list of tables and figures for the dissertation. As a condition of completing the course, doctoral students will present their list of tables and figures at the end of the semester.

Tables and figures should: (1) have a consistent formal style; (2) be of a size consistent with their content; (3) be characterized by a solid, aesthetic choice of color; (4) be titled and captioned in a way that is informative and understandable without the context (e.g. always indicate the unit of measurement); (5) brief notes below the tables and figures provide a concise interpretation of the statistical procedure symbols and abbreviations appearing in the table or figure; and (6) their captions

include the identification of the database used as a source (name, year of creation); (7) overall, they meet the formal and content requirements of APA7 for tables and figures.

Requirements:

Deadline for submission: 5 January 2025 (t.cegledi@gmail.com)

What to send (within the same document): 1) formatted tables and figures with table numbers, titles, spanners and headings, notes, and cross-references in the text; and 2) list of tables and figures.

Recommended literature:

- American Psychological Association (2020). Publication manual of the American Psychological Association 2020: the official guide to APA style (7th ed.). American Psychological Association. <https://rauterberg.employee.id.tue.nl/lecturenotes/APA-style-2020.pdf>
- Johnson, R. B., & Christensen, L. (2019). Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches. Sage publications.
- The principles of the Doctoral Program on Educational Sciences of the University of Debrecen. https://humandi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/regulations.docx

International Teaching and Learning Experience

Instructor: I. Dabney-Fekete, PhD, (UD)

Course description: The aim of the research group is to develop an advanced understanding of the academic experience of students and instructors, teachers in higher and secondary educational institutions, and through that enable students to take a new approach to interacting with one another, as well as with instructors and teachers in an international environment. In this semester we plan to distribute the questionnaire to the international students at our university and to process the data. Furthermore, we are going to take three examples into consideration (two secondary school studies and one higher education research) and we will thus learn the ins and outs of conducting a research as a team.

ELÉRHETŐSÉGEK

Bacskai Katinka	bacskai.katinka@arts.unideb.hu
Benke Magdolna	magdolna.benke@gmail.com
Bocsi Veronika	bocsiv@ped.unideb.hu
Breznysnyánszky László	Breznysnyánszky László
Buda András	buda.andras@arts.unideb.hu
Ceglédi Tímea	t.cegledi@gmail.com
Csók Cintia	csok.cintia@arts.unideb.hu
Dabney-Fekete Ilona	fekete.ilona@arts.unideb.hu
Demeter-Karászi Zsuzsanna	demeter-karaszi.zsuzsanna@arts.unideb.hu
Dusa Ágnes Réka	agnesdusa@gmail.com
Engler Ágnes	engler.agnes@arts.unideb.hu
Erdei Gábor	erdei.gabor@arts.unideb.hu
Fényes Zsuzsanna Hajnalka	fenyes.zsuzsanna@arts.unideb.hu
Fónai Mihály	fonai.mihaly@gmail.com
Hrabéczy Anett	hrabeczy.anett@arts.unideb.hu
Kocsis Zsófia	kocsis.zsofia@arts.unideb.hu
Kovács Karolina Eszter	kovacs.karolina@arts.unideb.hu
Kovács-Nagy Klára	kovacs.klara@arts.unideb.hu
Kozma Tamás	kozmat3@gmail.com
Kun András István	kun.andras.istvan@econ.unideb.hu
Markos Valéria	markos.valeria@arts.unideb.hu
Márkus Edina	markus.edina@arts.unideb.hu
Novák Ildikó	novakildiko@arts.unideb.hu
Pallay Katalin	pallay.katalin@kmf.org.ua
Peshawa Bibani	peshawajalal@gmail.com
Polónyi István	polonyiistvandr@gmail.com
Pusztai Gabriella	pusztai.gabriella@arts.unideb.hu
Rébay Magdolna	rebay.magdolna@arts.unideb.hu
Sebestyén Krisztina	sebestyen.krisztina@gfe.hu
Szabó László Tamás	szabolt1942@gmail.com
Takács Péter	takacs.peter@etk.unideb.hu
Tódor Erika	todorerika@uni.sapientia.ro
Tódor Imre	todorimre@uni.sapientia.ro